

171
1949

საქართველოს სსრ განათლების
სამინისტროს ბრძანებითა
და განაკარგულებათა

პრეზუმი

წალიწალი მეთორმეტი

№ 8—9	Сборник приказов и распоряжений Министерства Просвещения Груз. ССР	1949 წ.
-------	---	---------

შინაგარეო

71093

1. ბრძანება № 24363, მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მუშაობის შედეგები 1948—49 სასწავლო წელს	2	33-
2. ბრძანება № 2464, რუსული ენის კურსების მუშაობის შესახებ	20	
3. ბრძანება № 2465, სოფლის ახალგაზრდობის ხალამოს სკოლებში 1948—49 სასწავლო წლის შედეგების შესახებ.	26	
4. ბრძანება № 2711, მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მიერ 1949—50 სასწავ. წლისათვის ჩატარებული სამზადისის შესახებ	43	
5. ბრძანება № 3631, მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა საშუალო სკოლებში სიმწიფის ატესტატის მისაღები სწორითი ნამუშევრების რეცენზირებისა და უმაღლეს სასწავლებლებში ჩატარებული გამოცდების შედეგების შესახებ	45	
6. ბრძანება № 3670, რუსული ენის კურსებზე სწავლის დაწყების პირველი დღეების მიმდინარეობის შესახებ	59	

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 2463

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსადმი

1949 წლის 3 აგვისტო.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მუშაობის შედეგები 1948—49 სასწავლო წელს

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა რეაწლიანი და საშუალო სკოლები მომზადებული შეხედნენ 1948—49 სასწავლო წელს. დროულად ჩატარდა იმ ახალგაზრდების აღრიცხვა, რომლებიც ჩაბმული უნდა ყოფილიყვნენ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებში. ტყიბულის რაიონში 1948 წლის ივლის-აგვისტოს განმავლობაში ადგილობრივი მუშა ახალგაზრდობის სკოლის დირექციისა და პედკოლმეტივის მიერ სახალხო განათლების განყოფილების ხელმძღვანელობით ქვანახშირის ტრესტის ტყიბულის შახტებში, საწარმოებში და საამქროებში ჩატარდა სკოლაში ჩასაბმელი ახალგაზრდობის კონტინგენტის აღრიცხვა. ამ მუშაობაში უშუალო მონაწილეობას იღებდა საწარმოების ადმინისტრაციაც. ასევე დროულად და მალაზარისხოვანად ჩატარდა აღნიშნულ სკოლებში ჩასაბმელი კონტინგენტის აღრიცხვა აჭარის ასსრ-ში, ქ. თბილისში, ქ. ქუთაისში, გორის, წულუკიძის, თელავის და მთელ რიგ სხვა რაიონებში. ახალი სასწავლო წლისათვის მზადების საქმეში სახალხო განათლების ორგანოებს ქმედით დახმარებას უწევდნენ ადგილობრივი პარტიული, საბჭოთა, კომკავშირული და პროფკავშირული ორგანიზაციები.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლები სწავლის დაწყებისას უზრუნველყოფილი იყვნენ კვალიფიციური პედაგოგებით, სასწავლო გეგმებით, პროგრამებით, სათანადო მეთოდური მითითებებით და მტკიცე ცხრილით. სკოლების დიდი უმრავლესობა უზრუნველყოფილი იყო აგრეთვე მტკიცე მატერიალური ბაზით.

1948—1949 სასწავლო წელს რესპუბლიკაში არსებობდა სულ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა 79 სკოლა, 555 კლასით, მოსწავლეთა რაოდენობა კი შეადგენდა 8651 კაცს.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებში ჩაბმული იყვნენ საწარმო-დაწესებულებათა მუშები, მოსამსახურეები, ომისა და შრომის ინვალიდები და სხვა მშრომელები. ზოგ სკოლაში მოსწავლეთა მთელი კონტინგენტი მარტო მუშებისაგან შედგებოდა. ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის № 1 რვაწლიანი სკოლა მთლიანად დაკომპლექტებული იყო ადგილობრივი სამკერვალო ფაბრიკის, მაუდის ფაბრიკის, საკონსერვო ქარხნის, ლიტოპონის ქარხნის, ავტოქარხნის მშენებლობის მუშებით.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლები სარგებლობდნენ მასობრივი სკოლების შენობებით, მატერიალური ბაზით, ინვენტარით და მოწყობილობით. მასობრივი სკოლების რიგი დირექტორები ხელს უწყობდნენ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებს მასობრივი სკოლების მატერიალური ბაზის გამოყენების საქმეში.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა რიგ სკოლებში დირექტორებმა და მასწავლებლებმა კარგი თაოსნობა გამოიჩინეს სკოლების საჭირო ხელსაწყოებით უზრუნველყოფის საქმეში. მაგალითად, გორის მუშა ახალგაზრდობის სკოლამ თანდათანობით შეიძინა სხვადასხვა ხელსაწყოები და ამჟამად სკოლას უკვე მოეპოვება ფიზიკის, ქიმიისა და ბუნებისმეტყველების სწავლებისათვის საჭირო ხელსაწყოები. სკოლამ შეიძინა აგრეთვე საკუთარი ბიბლიოთეკაც. ხაშურის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის ქიმიის მასწავლებელმა დ. ჩიქოვანმა თავისი ინიციატივით სკოლას შეუქმნა საკუთარი ქიმიის კაბინეტი და სხვ.

სახალხო განათლების საქალაქო და რაიონული განყოფილებები მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებს ამარაგებდნენ სახელმძღვანელოებით, რუკებით, რვეულებით და სასწავლო ნივთებით მასობრივ სკოლების თანაბრად.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლები უზრუნველყოფილი იყვნენ გამოცდილ, საქმის მცოდნე და დახელოვნებულ დირექტორთა კადრებით. კარგად მუშაობდა ბათუმის ნავთობსახდელ ქარხანასთან არსებული მოზრდილთა № 23 საშუალო სკოლის დირექტორი ს. ნაცვლიშვილი. ის სისტემატურ კონტროლს ახორციელებდა სკოლის მასწავლებელთა ყოველდღიურ მუშაობაზე, კონკრეტულ დახმარებას უწევდა მასწავლებლებს მეთოდურად სწორი და იდეურად გამართული ვაკეეთილების ჩატარებაში. სკოლის დირექტორის ენერგიული მუშაობის შედეგად ამ სკოლაში კარგად იყო მოწესრიგებული მუშაობის დაგეგმვის საკითხი, სათანადო სიმაღლეზე იყო დაყენებული სასკოლო დოკუმენტაცია, კარგი იყო

მეცადინეობაზე მოსწავლეთა დასწრება, სრულ წესრიგში იყო მათ-
წავლეთა პირადი საქმეები. სკოლაში საერთოდ იგრძნობოდა დირექ-
ტორის კარგი ხელმძღვანელობა. გასულ სასწავლო წელს კარგად
მუშაობდნენ აგრეთვე ქ. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის № 2 სა-
შუალო სკოლის დირექტორი თ. გველუჯაშვილი, № 9 საშუალო
სკოლის დირექტორი მ. მხეიძე, № 11 საშუალო სკოლის დირექტორი
ა. ფოჩხუა, ქ. ფოთის მოზრდილთა საშუალო სკოლის დირექტორი
ა. ტულუში, აბაშის მოზრდილთა სკოლის დირექტორი გ. გაბი-
ლაია და სხვები, რომლებმაც თავისი ნაყოფიერი მუშაობით უზრუნ-
ველჰყვეს ამ სკოლებში სასწავლო წლის სათანადოდ წარმართვა და
წარმატებით დამთავრება.

სახალხო განათლების ადგილობრივი ორგანოები—განათლების
საქალაქო და რაიონული განყოფილებები ახორციელებდნენ ხელ-
მძღვანელობასა და კონტროლს მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრ-
დილთა სკოლების მუშაობაზე. აფხაზეთის ასსრ განათლების სამინის-
ტრომ და სახალხო განათლების სოხუმის საქალაქო განყოფილებამ
წლის განმავლობაში 2—3-ჯერ შეამოწმეს აღნიშნული სკოლების
მდგომარეობა და მუშაობა. შემოწმების შედეგების საფუძველზე
სკოლების ხელმძღვანელებს მიეცათ კონკრეტული მითითებანი გა-
მოვლინებულ ნაკლოვანებათა გამოსასწორებლად. აქარის ასსრ
განათლების სამინისტრო და სახალხო განათლების ბათუმის საქა-
ლაქო განყოფილება სისტემატურად ამოწმებდნენ მუშა ახალგაზრ-
დობისა და მოზრდილთა სკოლების მუშაობას. სასწავლო წლის
განმავლობაში ყველა სკოლა მთლიანად იყო შემოწმებული, რეგუ-
ლარულად სწარმოებდა აგრეთვე ცალკეული საგნების სწავლების
მდგომარეობის შემოწმება. შედეგები იხილებოდა პედსაბჭოს სხდო-
მებზე, აგრეთვე აქარის ასსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის
სხდომაზე და მშრომელთა დეპუტატების ბათუმის საქალაქო საბ-
ჭოს აღმასკომის პრეზიდიუმის სხდომაზე. ასევე კარგად ხელმძღვა-
ნელობდნენ სკოლებს ქ. თბილისის, ქ. ქუთაისის, ქ. ფოთის, ტყი-
ბულის, გეგეჭკორის, სამტრედიის, თეთრიწყაროს, წულუკიძის და
სხვა რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებები.

მთელ რიგ რაიონებში და სკოლებში კარგად იყო ორგანიზებუ-
ლი მეთოდური მუშაობა. მაგალითად, აფხაზეთის ასსრ-ში სას-
წავლო წლის განმავლობაში ქალაქებისა და რაიონების მიხედვით
ორჯერ ჩატარდა მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკო-
ლების დირექტორების, სასწავლო ნაწილის გამგეებისა და მასწავ-
ლებლების მეთოდური თათბირები. რეგულარულად ტარდებოდა
აგრეთვე სექციური მუშაობა ცალკეულ სასწავლო დისციპლინებ-

ში. ბათუმის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლაში (დირექტორი ი. გოგიტიძე) კარგად იყო დაყენებული მეთოდური კომისიის მუშაობა. კომისიის სამუშაო გეგმა შინაარსიანად და მოტივირებულად იყო შედგენილი, გეგმაში შეტანილი იყო აქტუალური საკითხები. კომისიის მთელი მუშაობა გეგმების საფუძველზე მიმდინარეობდა. გეგმაში გათვალისწინებული ყველა საკითხი დამუშავებულია.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა რიგ სკოლებში ნაყოფიერად მიმდინარეობდა სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა. სასწავლო წლის განმავლობაში მნიშვნელოვანი წარმატებები იყო მოპოვებული სასწავლო დისციპლინების სწავლების საქმეში.

მაგალითად, თელავის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში მასწავლებელთა კოლექტივი თავგამოდებით იბრძოდა სწავლების მაღალ დონეზე დაყენებისათვის. ცალკეული საგნების სწავლებასთან ერთად ისინი ატარებდნენ აღმზრდელობითი ხასიათის ღონისძიებებსაც. აღნიშნულ სკოლაში ქართულ ენასა და ლიტერატურას ასწავლიდნენ თ. მწყერაძე (მე-5—8 კლასებში) და გ. ქართველიშვილი (მე-9—11 კლასებში). სასწავლო წლის განმავლობაში ისინი გულმოდგინედ მუშაობდნენ, ენერჯიას არ ზოგავდნენ, რომ ამ საგნის სწავლება სათანადო სიმაღლეზე დაეყენებინათ. სწავლების დროს ისინი უნერგავდნენ მოსწავლეებს სამშობლოსადმი ღრმა სიყვარულისა და თავდადების გრძნობას. ი. ჭავჭავაძის „ქართლის დედის“ ვავლისას მასწავლებელმა მწყერაძემ კარგად გამოიყენა ნაწარმოების იდეა აღმზრდელობითი თვალსაზრისით. მასწავლებელმა ქართველიშვილმა მე-11 კლასში ა. ყაზბეგის შემოქმედების განხილვისას („ხევისბერი გოჩა“) ლიტერატურულ წრეში დაამუშავა მოსწავლეებთან საკითხი „შვილი თუ სამშობლო“ და ხაზგასმით აღნიშნა სამშობლოსადმი უმწიკვლო სიყვარულის, ერთგულებისა და თავდადების გრძნობა, რომელიც ყველა საბჭოთა მოქალაქეს ახასიათებს.

ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლების დარგში კარგად მუშაობდა ქ. ქუთაისის მოზრდილთა საშუალო სკოლის მასწავლებელი ელ. ლორთქიფანიძე. მასწავლებელი ლორთქიფანიძე სისტემატურად ითხოვდა მოსწავლეებისაგან ენის სიწმინდეს, მტკიცედ იცავდა წერითი მუშაობის ნორმებსა და სახეებს. მას გამოუმუშავებული ჰქონდა მოსწავლეებში ზეპირი და წერითი მეტყველების სწორი ჩვევები. სწავლების პროცესში იგი მთავარ ყურადღებას აქცევდა მხატვრულ კითხვას, მოთხრობის სურათებად გადმოცემას, ლიტერატურული მასალის გააზრებას. ის სათანადო

ყურადღებას აქცევდა მოსწავლეთა კლასგარეშე კითხვასაც. ასეთი მუშაობის შედეგად მოსწავლეები წერდნენ და მეტყველებდნენ სწორად და თავისუფლად. მათი ცოდნის დონე ამ საგანში საკმაოდ მაღალი იყო.

რუსული ენის სწავლების დარგში ნაყოფიერად მუშაობდა ბათუმის მოზრდილთა № 24 საშუალო სკოლის მასწავლებელი ლ. მოგილეცკი (იგივე სკოლის დირექტორი). იგი საგნის მცოდნე და გამოცდილი მასწავლებელია. საგნის სწავლებას ის მოხერხებულად უკავშირებდა საბჭოთა პატრიოტიზმის გრძნობის აღზრდას. ა. პუშკინის, მ. ლერმონტოვის, ლ. ტოლსტოის, მ. გორკის, ვ. მაიაკოვსკის, ა. ფადეევის, ნ. ოსტროვსკის შემოქმედების შესწავლისას მასწავლებელი ამახვილებდა მოსწავლეთა ყურადღებას საბჭოთა ახალგაზრდობის წინაშე მდგომი ამოცანების საკითხებზე. მასწავლებელ მოგილეცკის გულმოდგინე მუშაობის შედეგად ამ სკოლის მოსწავლეებმა გამოცდებზე საგნის მტკიცე ცოდნა და წერიითი მეტყველების მაღალი დონე გამოამჟღავნეს.

რუსული ენის სწავლების დარგში ასევე კარგად მუშაობდნენ თელავის მოზრდილთა სკოლის რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლები თ. ბრეგვაძე და თ. თურქესტანიშვილი, ქ. ქუთაისის მოზრდილთა საშუალო სკოლის დამსახურებული მასწავლებელი ი. არსენიშვილი და სხვ.

ნაყოფიერად მუშაობდა მათემატიკის სწავლების დარგში ქ. ბათუმის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის ფიზიკა-მათემატიკის მასწავლებელი ნ. ლაბიგინა. იგი საგნის მცოდნე და დაუზარებელი მასწავლებელია, სისტემატურად ეხმარებოდა მოსწავლეებს. მისი გაკვეთილები ყოველთვის მაღალხარისხოვანი იყო. გულმოდგინე მუშაობის შედეგად მიღწეულია მოსწავლეთა ცოდნის მაღალი დონე. სიმწიფის ატესტატზე გამოცდების ჩაბარებისას გეომეტრია-ტრიგონომეტრიაში მოსწავლეებმა მაღალი შეფასება მიიღეს: არცერთ მოსწავლეს ნიშან „3“-ზე არ უპასუხნია, ყველამ დამსახურებული „4“ და „5“ მიიღო. ასევე კარგად მუშაობდნენ ქ. ქუთაისის მოზრდილთა საშუალო სკოლის მათემატიკის მასწავლებლები გელბაქიძე, ც. ნუტუბიძე, აგრეთვე რიგი სხვა სკოლების მასწავლებლები.

ნაყოფიერად მუშაობდა ფიზიკის სწავლების დარგში ქ. ბათუმის მოზრდილთა № 20 საშუალო სკოლის ფიზიკის მასწავლებელი ა. გოთუა. გულმოდგინე შრომით მან მიაღწია მოსწავლეთა ცოდნის მაღალ დონეს. მისი ენერგიული მუშაობით სკოლისათვის დამზადებული იყო 45-მდე თვითნაკეთი ხელსაწყო.

ისტორიის სწავლების დარგში თვალსაჩინო წარმატებას მიღწეის ქ. ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის № 2 საშუალო სკოლის ისტორიის მასწავლებლებმა გ. მაქავარიანმა (იგივე სკოლის დირექტორი) და თ. ლანჩავამ. ისტორიულ ფაქტებსა და მოვლენებს აღნიშნული მასწავლებლები ყოველთვის მიზეზობრივ-შედეგობრივი კავშირით ხსნიდნენ, ამასთან ფართოდ იყენებდნენ სწავლებაში თვალსაჩინოებას. ისტორიულ ფაქტებისა და მოვლენების განხილვას ისინი უკავშირებდნენ თანამედროვე საერთაშორისო პოლიტიკურ ვითარებას. თავის საგანს ეს მასწავლებლები ასწავლიდნენ მეცნიერული სიზუსტით და მეთოდური გამართულობით. ამგვარი მუშაობის შედეგად მოსწავლეები კარგად იყვნენ დაუფლებული გაველილ მასალას, ზუსტად იცოდნენ ისტორიული თარიღები, ფაქტები და მოვლენები. მათ შეეძლოთ ისტორიულ პირთა სწორი შეფასება და დასკვნების დამოუკიდებლად გამოტანა.

ქიმი-ბუნებისმეტყველების სწავლებაში კარგ შედეგებს მიღწეის ქ. ქუთაისის მოზრდილთა საშუალო სკოლის მასწავლებლებმა ო. დევდარიანმა და ა. ასათიანმა. ისინი ზედმიწევნით დაუფლებული არიან საგნის მეცნიერულ მხარეს და მისი სწავლების მეთოდიკას. გაკვეთილის მასალას ისინი ყოველთვის უკავშირებდნენ თანადროულობას. ასევე ნაყოფიერად მუშაობდა ქ. ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის № 3 საშუალო სკოლის ბუნებისმეტყველების მასწავლებელი გ. ასათიანი, რომელიც დაუფლებულია საგნის სწავლების მეთოდებსა და ხერხებს. მისი თხრობა გაკვეთილზე ყოველთვის კონკრეტული იყო, ამასთან იგი მაქსიმალურად იყენებდა თვალსაჩინოებას. სწავლების პროცესში მასწავლებელი ასათიანი ფართოდ აშუქებდა საბჭოთა ბიოლოგიური მეცნიერების წარმატებებს, მიჩურინისა და ლისენკოს მიღწევებს.

გეოგრაფიის სწავლების დარგში კარგი მიღწევები ჰქონდათ ქ. ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის №1 რვაწლიანი სკოლის მასწავლებელს თ. თევდორაძეს და მოზრდილთა საშუალო სკოლის მასწავლებელს თ. სვანიძეს. აღნიშნული მასწავლებლები მაქსიმალურად იყენებდნენ სწავლებაში თვალსაჩინოებას, განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევდნენ რუკაზე სწორ ორიენტირებას. მასწავლებლები თ. თევდორაძე და თ. სვანიძე გეოგრაფიის სწავლებას მჭიდროდ უკავშირებდნენ თანადროულობას და საგნის სწავლებაში შეჰქონდათ პატრიოტული აღზრდის მომენტები.

სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში მნიშვნელოვანი მიღწევები ჰქონდათ მოპოვებული ქ. თბილისის რიგი სკოლების, აგრეთვე წულუკიძის, გორის, სამტრედიის, ორჯონიკიძის და სხვა

რაიონების მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მასწავლებლებს.

მუშა-ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მოსწავლეთა შორის ბევრი იყო მოწინავე როგორც სწავლაში, ისე წარმოებაში თუ საკოლმეურნეო მუშაობაში. მაგალითად, გორის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის მოსწავლე შოთა დვალიშვილი—გორის საკონსერვო ქარხნის მუშა იყო. მან წელს დაამთავრა სკოლა და წარმატებით ჩააბარა გამოცდები სიმწიფის ატესტატზე. სკოლაში იგი „ოთხებზე“ და „ხუთებზე“ სწავლობდა, ხოლო ქარხანაში 120—130 პროცენტით ასრულებდა თავის საწარმოო დავალებებს. ქარხნის ადმინისტრაციამ შ. დვალიშვილი გაგზავნა ქოდესის გემოკვების საინჟინრო ინსტიტუტში სწავლის გასაგრძელებლად.

წითელწყაროს მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის კომკავშირელი მოსწავლე იოსებ მოსაშვილი „საქნავთის“ მექანიკური სახელოსნოს მუშაა. მიმდინარე წლის პირველი კვარტალის საწარმოო გეგმა მან 152 პროცენტით შეასრულა. ამავე სკოლის მოსწავლე შოთა ანანიაშვილმა გასულ წელს კოლმეურნეობაში გამოიმუშავა 300 შრომადღე, მოსწავლე ვასილ ალუღიშვილმა—258 შრომადღე, მოსწავლე შალვა პაპაშვილმა—240 შრომადღე. აღნიშნულმა მოსწავლეებმა კარგი წარმატება გამოიჩინეს სწავლაში და გამოცდები ყველა საგანში „ოთხებზე“ და „ხუთებზე“ ჩააბარეს.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლები მომზადებული შეხვდნენ გადასაყვან და გამოსაშვებ გამოცდებს. სახალხო განათლების განყოფილებებმა გამოცდების წინ მოაწყვეს სკოლების დირექტორებისა და სასწავლო ნაწილის გამგეების თათბირები, სადაც განხილული იყო საკითხი გამოცდების ორგანიზებულად ჩატარების შესახებ. განათლების სამინისტროს ინსტრუქცია გამოცდების ჩატარების შესახებ, საგამოცდო ბილეთები და სხვ., დროულად იყო დაყვანილი თითოეულ სკოლამდე. ყველა სკოლაში დროულად იყო შედგენილი საგამოცდო ცხრილი და გამოკრული თვალსაჩინო ადგილას. მასწავლებლები ატარებდნენ კონსულტაციებს მოსწავლეთა დასახმარებლად. გამოცდების პერიოდში, ისე როგორც სასწავლო წლის განმავლობაში, სახალხო განათლების განყოფილებები სკოლებს უწევდნენ კონტროლსა და დახმარებას.

რესპუბლიკის მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებში გამოცდების დაწყების წინ ითვლებოდა სულ 7347 მოსწავლე. ამათგან გამოცდების შედეგად გადაყვანილია შემდეგ კლასში ან დაამთავრა 4812 მოსწავლემ, დატოვებულია იმავე კლასებში 978

მოსწავლე, საშემოდგომო გამოცდები მიეცა 1557 მოსწავლეს.
აღნიშნულ სკოლებში მე-11 კლასი დაამთავრა 1289 კაცმა.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მრავალბა
მოსწავლემ გამოცდებზე გამოამჟღავნა ღრმა და საფუძვლიანი
ცოდნა. 1289 მოსწავლიდან, რომლებმაც 1948—1949 სასწავლო
წლის ბოლოს დაამთავრეს მე-11 კლასი, წარჩინებული სწავლისა
და სამაგალითო ყოფაქცევისათვის დაჯილდოებულია ოქროს მე-
დლით 29 კაცი, ხოლო ვერცხლის მედლით—30 კაცი.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მიერ წარმა-
ტებათა მოპოვების საქმეში გარკვეული როლი ითამაშა იმ კონკრე-
ტულმა დახმარებამ და ხელშეწყობამ, რასაც ამ სკოლებს უწევდნენ
ადგილებზე საბჭოთა, პარტიული, კომკავშირული ორგანიზაციები,
საწარმო-დაწესებულებები, საბჭოთა მეურნეობები და კოლმეურნე-
ობები.

მაგალითად, წითელწყაროში „საქნავთის“ მექანიკური სახელოს-
ნოს დირექცია (დირექტორი ა. ნასყიდაშვილი) და პარტორგანი-
ზაცია, აგრეთვე ალკა წითელწყაროს რაიკომი (რაიკომის მდი-
ვანი შ. მოლაშვილი) პრაქტიკულ დახმარებას უწევდნენ ადგილობ-
რივ მუშა ახალგაზრდობის სკოლას. სოფ. ჯაფარიძის ჩარკვიანის
სახ. კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ნ. ყოჩიაშვილი და წითელწყა-
როს მტს-ის დირექტორი ა. ბიწაძე ყოველმხრივად უწყობდნენ ხელს
აღნიშნულ სკოლას მისი მატერიალური პირობების გაუმჯობე-
სების საქმეში. ამასთან ერთად მათ შორეული სამუშაოდან მახ-
ლობელ სამუშაოზე გადმოიყვანეს სკოლის მოსწავლეები, ღამის
ცვლებში მომუშავენი გადაიყვანეს დილის სამუშაოზე და შეუქმნეს
მოსწავლეებს მეცადინეობაზე რეგულარულად დასწრების შესაძლებ-
ლობა.

ქმედით დახმარებას უწევდა ბათუმის № 23 მოზრდილთა საშუა-
ლო სკოლას, მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლას ბათუმის
გემთშემკეთებელი ქარხნის ადმინისტრაცია, პარტიული და კომ-
კავშირული ორგანიზაციები. ამ დახმარების შედეგად სკოლა
უზრუნველყოფილი იყო შესაფერისი საკლასო ოთახებით, გათბობა-
განათებით, სასწავლო მოწყობილობით.

მუშა ახალგაზრდობის სკოლისადმი დახმარების საქმეში გამო-
ირჩეოდნენ აგრეთვე ენგურის ქალაქკომბინატის დირექცია
(დირექტორი ნ. ჯანაშია) და პარტორგანიზაცია (პარტორგანიზა-
ციის მდივანი ვ. ესართია). სასწავლო წლის განმავლობაში კომბი-
ნატთან არსებული მუშა ახალგაზრდობის სკოლა უზრუნველყოფილი

იყო გათბობა-განათებით. ქარხნის ადმინისტრაციამ გამოყო სკოლისათვის 20.000 მან. ფიზიკისა და ქიმიის კაბინეტების შესაძენად და 5.000 მან. სკოლის ბიბლიოთეკისათვის წიგნების შესაძენად.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებს საქმიან დახმარებას უწევდნენ აგრეთვე გორის საკონსერვო ქარხნის ადმინისტრაცია (დირექტორი პ. საყვარელიძე). ადგილობრივი საბჭოთა მეურნეობის დირექცია (დირექტორი ს. შარაშენიძე), ხაშურის ალკკ რაიკომი (რაიკომის მდივანი ლ. ლაცაბიძე), წულუკიძის აბრეშუმის ძაფსახევეი ფაბრიკის დირექცია (დირექტორი ვ. მონიავა), ქ. თბილისის აბრეშუმის საქსოვი ფაბრიკის, ავტოსარემონტო ქარხნის, ტრამვაი-ტროლეიბუსის ტრესტის, ქ. ქუთაისის აბრეშუმის კომბინატის, ლიტოპონის ქარხნის, მაუდის ფაბრიკის, ავჭალის „ცენტროლიტის“ ქარხნის, „საქართველოს ჩაის“ ავჭალის გადაამწონი ფაბრიკის და მთელი რიგი სხვა საწარმო-დაწესებულებების ხელმძღვანელები.

ამასთანავე ერთად სახალხო განათლების ადგილობრივი ცალკეული ორგანოებისა და მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა ზოგიერთი სკოლის მუშაობას ახასიათებდა არსებითი ხასიათის ნაკლოვანებები. მაგალითად, სახალხო განათლების ადგილობრივმა ორგანოებმა ყველგან ვერ შესძლეს აღრიცხული კონტინგენტის სწავლაში ჩაბმა. სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქში, კერძოდ ქ. სტალინირში ჩატარებულმა აღრიცხვამ ვერ გამოავლინა ახალგაზრდობის მთელი ის კონტინგენტი, რომელიც ჩაბმული უნდა ყოფილიყო სწავლაში. თუმცა საკითხი კონტინგენტის გამოვლინების შესახებ განიხილეს ადგილობრივმა ხელმძღვანელმა ორგანოებმა და სათანადო საწარმო-დაწესებულებათა ხელმძღვანელებს დაავალეს სწავლაში ჩასაბმელი კონტინგენტის გამოვლინება და ჩაბმა. მაინც რიგი საწარმოების ხელმძღვანელებმა, როგორცაა ავტოსარემონტო ქარხანა, ხეტყის კომბინატი, კავშირგაბმულობის ადგილობრივი განყოფილება და სხვ., არ მიიღეს ამ მიმართულებით საჭირო ზომები და ახალგაზრდობის ნაწილი სკოლის გარედ დარჩა.

ზოგიერთ რაიონში ვერ შესძლეს მოსწავლეთა პირველდაწყებითი კონტინგენტის შენარჩუნება. რიგ სკოლებში მოსწავლეთა კონტინგენტი სასწავლო წლის დასაწყისში და სასწავლო წლის ბოლოს მნიშვნელოვან სხვაობას იძლევა. მაგალითად, აფხაზეთის ასსრ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებში წლის დასაწყისში იყო 556 მოსწავლე, წლის ბოლოს კი—423 მოსწავლე, სამხრეთ-

ოსეთის ავტ. ოლქში შესაბამისად 240 და 195, ქ. თბილისში—
2437 და 2147, ქ. ქუთაისში—386 და 263.

სასწავლო წლის განმავლობაში მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებს ჩამოშორდა 1304 მოსწავლე. რიგ შემთხვევაში მოსწავლეები ჩამოშორდნენ სკოლებს არასაპატიო მიზეზით. იყო აგრეთვე შემთხვევებიც, როდესაც წარმოებაში მოსწავლეთა მუშაობის პირობების მოუწესრიგებლობის გამო ზოგიერთი მოსწავლე იძულებული ხდებოდა სწავლისათვის თავი მიენებებინა. ქ. ფოთის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლიდან სასწავლო წლის განმავლობაში გავიდა 118 მოსწავლე, რაც გამოწვეული იყო იმით, რომ ზოგიერთი ქარხნის ადმინისტრაციამ ხელი არ შეუწყო მოსწავლეებს და არ შეუქმნა მათ მეცადინეობაზე რეგულარულად დასწრების პირობები: მოსწავლეებს ხშირად ტოვებდნენ საზეგანაკვეთო სამუშაოზე, არ გადაყავდათ ისინი დილის ცვლაში, არ ათავისუფლებდნენ მათ გამოცდების პერიოდში შვებულების ანგარიშში და სხვ. მაგალითად, მახარაძის აბრეშუმის ფაბრიკის დირექტორმა შ. ვასაძემ არა თუ კუთვნილი შვებულება არ მისცა გამოცდების პერიოდში მუშა ახალგაზრდობის მე-11 კლასის მოსწავლეს სტახურლოვას (თუმცა შვებულების მიცემა კანონით გათვალისწინებულია), არამედ რუსულ ენაში გამოცდის დღეს არც კი გაათავისუფლა იგი სამუშაოდან. საჭირო შეიქმნა ხელმძღვანელი ორგანიზაციების ჩარევა, რომ ეს საკითხი მოწესრიგებულიყო. ამავე რაიონის სოფ. შემოქმედის კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ ვ. დარჩიამ მოზრდილთა სკოლის დირექტორისაგან მოითხოვა კოლმეურნე მოსწავლის გვარჯალაძის სკოლიდან დაუყოვნებლივ გაათავისუფლება, რასაც ის მუშახელის სიმცირით ასაბუთებდა.

მუშა ახალგაზრდობის სკოლისადმი უყურადღებობას იჩენდა ამხ. სესიაშვილი. მან სრულებით მოხსნა სამუშაოდან აღნიშნული მოსწავლე. ზოგიერთ სკოლაში ადგილი ჰქონდა გაკვეთილების გაცდენის შემთხვევებს. მაგალითად, კეზანის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო და გუდაუთის მოზრდილთა საშუალო სკოლებში ზოგიერთი მოსწავლე ხშირად აცდენდა გაკვეთილებს, რაც იმის შედეგი იყო, რომ სათანადო საწარმოებმა ვერ უზრუნველჰყვეს მოსწავლე მუშების დილის ცვლაში გადაყვანა.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მუშაობას სასწავლო წლის განმავლობაში საგრძნობლად აფერხებდა აგრეთვე ის გარემოება, რომ ამ სკოლების მატერიალური ბაზა არ უზრუნველჰყოფდა მათი მუშაობის სათანადოდ გაშლას. მუშა ახალგაზრ-

დობის სკოლების უზრუნველყოფა ინვენტარით, მოწყობილობით და სხვ., მთავრობის სათანადო დადგენილებით დაკისრებული ჰქონდა და საწარმოთა ადმინისტრაციას. მაგრამ საწარმოთა ხელმძღვანელების ნაწილი უყურადღებოდ ეკიდებოდა სკოლებს. ისინი არ ზრუნავდნენ იმაზე, რომ უზრუნველყოთ სკოლები ბინით, ინვენტარით, საკლასო და სასწავლო მოწყობილობით. მაგალითად, მახარაძის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლა მოთავსებული იყო ფაბრიკის საერთო საცხოვრებლის პირველ სართულში. ეს ბინა სასკოლო მუშაობისათვის სრულებით შეუფერებელია.

ზოგ შემთხვევაში მუშა ახალგაზრდობის ან მოზრდილთა საშუალო სკოლა მოთავსებული იყო რვაწლიანი მასობრივი სკოლების შენობებში, რომელთაც არ გააჩნდათ ფიზიკური და ქიმიური კაბინეტები და სხვა საჭირო ხელსაწყოები. ასეთ მდგომარეობაში იმყოფებოდნენ მცხეთის რაიონის სოფ. ძალისის მოზრდილთა სკოლა, თეთრიწყაროს რაიონის სოფ. წინწყაროს და დიდი-თონეთის მოზრდილთა სკოლები.

ზოგიერთ სკოლაში იგრძნობოდა სახელმძღვანელოებისა და სასწავლო ნივთების მწვავე ნაკლებობა. მაგალითად, ზუგდიდის რაიონში ენგურის ქალაქკომბინატთან არსებული მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის (დირექტორი ვ. საბეკია) ქართულ სექტორზე მოსწავლეები მხოლოდ 50 პროცენტით იყვნენ უზრუნველყოფილი სახელმძღვანელოებით; უარესი მდგომარეობა იყო რუსულ სექტორზე. ყვარლის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში მე-11 კლასში ქართული ლიტერატურის სახელმძღვანელო 16 მოსწავლიდან მხოლოდ 4 მოსწავლეს ჰქონდა. სახელმძღვანელოების მწვავე ნაკლებობას განიცდიდნენ აგრეთვე ზუგდიდის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში (დირექტორი გ. შონია), სტალინირის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში (დირექტორი ვ. კასრაძე). სახელმძღვანელოების ნაკლებობა აღნიშნულ სკოლებში გამოწვეული იყო იმით, რომ სათანადო რაიონების განათლების განყოფილებებს და სკოლების დირექტორებს არ გამოუჩენიათ საჭირო მზრუნველობა, რომ ეს სკოლები სახელმძღვანელოებით და სასწავლო ნივთებით დროულად მოემარაგებინათ მასობრივი სკოლების თანაბრად.

ცალკეულ შემთხვევებში სკოლები ცუდ პირობებში იყვნენ გათბობის ან განათების უქონლობით. მაგალითად, ქ. ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის № 1 რვაწლიანი სკოლის შენობა მთელი ზამთრის პერიოდში არ თბებოდა, რაც სასწავლო მუშაობის ნორმალურ შესვლელობაზე უარყოფით გავლენას ახდენდა და ხშირი იყო მეცადინეობის გაცდენები და სხვ. ტყიბულის მუშა ახალგაზრდო-

ბის საშუალო სკოლა, რომელიც ქვანახშირის ტრესტთან არსებობს და ტრესტის მუშებს უწევს მომსახურებას, სათბობის უქონლობის გამო დიდ დაბრკოლებებს განიცდიდა მუშაობაში. სამტრედიის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის მე-5 კლასში შემოწმების დღეს განათება ვაკვეთილზე არასაკმაო იყო.

ყველგან როდი ითვალისწინებდნენ იმ გარემოებას, რომ კარგად და მოფიქრებულად შედგენილი სამუშაო გეგმა თვალსაჩინო მაორგანიზებელ როლს თამაშობს პრაქტიკულ მუშაობაში. მაგალითად, ქ. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის № 12 საშუალო სკოლაში (დირექტორი პ. ვეფხვაძე) სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის გეგმა არ იყო გააზრებულად შედგენილი, საკითხები ზოგადად იყო ფორმულირებული, ხოლო ღონისძიებები არ იყო კონკრეტულად ჩამოყალიბებული. ასევე არასაკმაოდ მოფიქრებულად იყო შედგენილი ცალკეული სასწავლო დისციპლინების წლიური კალენდარული გეგმები. საერთოდ ამ სკოლაში მუშაობა არ იყო დაყენებული სათანადო სიმაღლეზე.

ზოგიერთ სკოლაში სერიოზულად არ ეკიდებოდნენ სასკოლო დოკუმენტების სათანადოდ შედგენისა და გაფორმების საკითხებს. მაგალითად, სტალინირის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლაში ვაკვეთილების ცხრილი წესიერად არ იყო შედგენილი, კერძოდ ცხრილში აღნიშნული იყო „მათემატიკა“ და შეუძლებელი იყო დადგენა, თუ როდის უნდა ყოფილიყო არითმეტიკა, ალგებრა, გეომეტრია, ტრიგონომეტრია. ენგურის ქალაქკომბინატთან (ზუგდიდის რაიონში) არსებულ მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლაში საკლასო ჟურნალებს არაწესიერად აწარმოებდნენ: არც ვაკვეთილებზე დამუშავებული მასალა, არც მოსწავლეთა ცოდნის შეფასება (ნიშნები) ჟურნალებში აღნიშნული არ იყო. წლიური და კალენდარული გეგმები უხარისხოდ იყო შედგენილი. სამტრედიის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლაში (დირექტორი დ. შენგელია) მოსწავლეთა პირადი საქმეები გაუფორმებელი იყო, დოკუმენტები არ იყო კარგად შეკრული, აკადემიური წარმატების ნიშნები პირად საქმეებში არ იყო შეტანილი და ა. შ.

სუსტად მუშაობდა ქ. ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის № 1 რვაწლიანი სკოლის პედსაბჭო, რომლის სხდომები იშვიათად ეწყობოდა და ამ სხდომებზე საგნების სწავლების მდგომარეობის საკითხი არც ერთხელ არ დასმულა.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა ყველა სკოლაში არ ითვალისწინებდნენ მეთოდური მუშაობის აუცილებლობას. მაგალითად, ქ. ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის № 1 რვაწლიან სკო-

ლაში არადამაკმაყოფილებლად იყო დაყენებული მეთოდური მუშაობა; ბათუმის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლაში (დირექტორი ო. გოგითიძე) ქართულ ენასა და ლიტერატურაში ოთხი მასწავლებელი იყო, მაგრამ საგნობრივი კომისია ჩამოყალიბებული არ ყოფილა.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა ზოგიერთ სკოლაში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა არ იდგა სათანადო სიმაღლეზე. ზოგიერთი მასწავლებელი კეთილსინდისიერად არ ეკიდებოდა თავისი პედაგოგიური მოვალეობის შესრულებას და საგნის სწავლებაში საკმაო გულმოდგინეობას არ იჩენდა. მაგალითად, ცუდად იყო დაყენებული ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლება სტალინირის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში (დირექტორი ვ. კასრაძე). მასწავლებელ ა. კახნიაშვილის გაკვეთილზე შემოწმების დღეს მე-8 კლასში მოსწავლეთა საგრძნობმა ნაწილმა არ იცოდა გასამეორებელი მასალა (იმჯერად მასწავლებელი გამეორებას აწარმოებდა). მასწავლებელმა კლასს გამოკითხა პროგრამით გაუთვალისწინებელი (მე-8 კლასში) მასალა—რომანტიზმი, რაც ცხადია არც ერთმა მოსწავლემ არ იცოდა. უფერულად, გაუმართავი გამოთქმებით, უნეში შეცდომებით ჩაატარა იმავე მასწავლებელმა გაკვეთილი მე-10 კლასში. მან გადასცა კლასს ჰ. ჰაინეს ბიოგრაფია, მაგრამ გაკვეთილი მომზადებული არ ჰქონდა და ხშირად უშვებდა ენობრივ, ფაქტიურ და სხვა ხასიათის შეცდომებს. ამ სკოლაში მოუწესრიგებელი იყო წერითი მუშაობის საკითხიც. მასწავლებელ ი. გელაძეს შემოწმების დღემდე (თებერვლის დამლევს) ჩატარებული ჰქონდა მე-5 კლასში 6 საკონტროლო წერა, გეგმით კი უნდა ჩატარებია 20-ჯერ. მასწავლებელ თ. ასანიძეს ჩატარებული ჰქონდა მე-6 კლასში 7 საკონტროლო წერა ნაცვლად 12-ისა და ა.შ. მოსწავლეები ცუდი ხელით წერდნენ, თემები ზერელედ იყო გაშლილი, ნამუშევრებში დაშვებული იყო მრავალი შეცდომა. გეგმიანი წერის ჩვევა სკოლაში დანერგილი არ იყო. საგულისხმოა, რომ ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლების საკითხი პედსაბჭოს სხდომაზე არც ერთხელ არ ყოფილა განხილული.

საჭირო მონდომება და ენერჯია არ გამოუჩენია სწავლებაში ქ. ბათუმის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის რუსული ენის მასწავლებელს ნ. მოსკალენკოს. მან ვერ შესძლო მუშა ახალგაზრდობის სკოლის თავისებურებათა გათვალისწინება. იგი არ არის დაუფლებული მოზრდილებთან მუშაობის მეთოდოლოგიას, რის გამო მოსწავლეთა ცოდნის დონე დაბალი იყო. მე-5—7 კლასებში, სადაც მოსკალენკო ასწავლიდა, გამოცდებმა ცუდი მაჩვენებლები

გამოავლინა: მე-5 კლასის 17 მოსწავლიდან გამოცდებზე დაშვებული იყო მხოლოდ 8 მოსწავლე, ამათგან სამმა ნიშანი „2“ მიიღო.

სტალინირის მოზრდილთა საშუალო სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი მ. შაფთოშვილი დაუდევრობას იჩენდა საგნის სწავლებისადმი, მოუზადებელი შედიოდა გაკვეთილზე, არ აღგენდა გაკვეთილის გეგმას, სავალდებულო ნორმით არ ატარებდა წერით მუშაობას და ა. შ.

ფიზიკის სწავლება სუსტად სწარმოებდა შაიაკოვსკის მოზრდილთა საშუალო სკოლაში. მასწავლებელი ა. ბალანჩივაძე (იგივე სკოლის დირექტორი) ვერ იჩენდა საგნის ცოდნას. შემოწმების დღეს გაკვეთილზე მე-9 კლასში გავლილი მასალის განმეორებისას მოსწავლეებმა ვერ გამოიჩინეს საკმარისი ცოდნა. მოსწავლეები უმრავლეს შემთხვევაში მცდარ განმარტებებს იძლეოდნენ, მეტად განყენებული და წიგნური ენით. მოსწავლეებს ცდები არ უნახავთ, ფიზიკის კანონთა გამოყენებითი მნიშვნელობა მათ არ იცოდნენ, ვერ უკავშირებდნენ მათ ბუნების მოვლენებს, წარმოების ტექნიკას და ყოველდღიური ცხოვრების მაგალითებს.

ცუდად მუშაობდა ქ. ბათუმის მოზრდილთა № 20 საშუალო სკოლის ისტორიის მასწავლებელი ი. გოგიტიძე. იგი საკმარის დაუფლებული არ იყო საგანს, მისი სწავლების მეთოდებს და ამიტომ ვერ შესძლო მე-9—11 კლასებში ისტორიის სწავლების საჭირო სიმაღლეზე დაყენება. საერთოდ მასწავლებელი გოგიტიძე არ არის დაუფლებული მოზრდილებთან მუშაობის ხერხებს. მასწავლებლის სუსტი მუშაობის შედეგად მოსწავლეთა ცოდნა ისტორიაში ზერეულე და არასაფუძვლიანი იყო.

ქიმიკ-ბუნებისმეტყველების სწავლების დარგში ცუდი მუშაობის ნიშნებს წარმოადგენს ქ. ბათუმის № 24 მოზრდილთა საშუალო სკოლის მასწავლებელი ს. ხაჩატუროვა. მასწავლებელ ხაჩატუროვას არა აქვს საკმარისი მოზადება და გამოცდილება. მის მიერ ახსნილი გაკვეთილი სახელმძღვანელოს ტექსტის უფერული და დაუსაბუთებელი გამეორება იყო. კლასში მას არ უვარგოდა დისციპლინა, ხოლო მოსწავლეთა ცოდნის შეფასების საქმეში იჩენდა ლიბერალობას. მიჩურინული ბიოლოგიის მიღწევების პოპულარიზაციისათვის მასწავლებელ ხაჩატუროვას არაფერი გაუკეთებია.

სათანადო სიმაღლეზე არ იდგა აგრეთვე ბუნებისმეტყველების სწავლება ენგურის ქალაქკომბინატთან არსებულ მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლაში. მე-5 კლასში ბოტანიკის გაკვეთილზე მასწავლებელი ბ. ნოდია საჭირო ახსნა-განმარტებას ვერ აძლევდა მოსწავლეებს. გაკვეთილის თემა „მცნობა“ მასწავლებელმა კლასს

არადამაჯერებლად აუხსნა. მოსწავლეებმა არ იცოდნენ მცენარის/ ღეროს აღნაგობა (ლაფანი, მერქანი), უამისოდ კი მყნობის ტექნიკის გაგება შეუძლებელია. მასწავლებელი თითებით უხსნიდა კლასს მყნობის ტექნიკას, რაც მოსწავლეთათვის გაუგებარი იყო.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მუშაობაში არსებული ნაკლოვანებანი ძირითადად გამოწვეული იყო იმით, რომ ზოგიერთი რაიონის სახალხო განათლების განყოფილება სუსტად ხელმძღვანელობდა ამ სკოლებს და საქმაოდ არ ზრუნავდა მათი მდგომარეობისა და მუშაობის გაუმჯობესებისათვის.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასრ განათლების სამინისტროებმა, სახალხო განათლების საოლქო, საქალაქო და რაიონულმა განყოფილებებმა:

ა) დროულად უზრუნველჰყონ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა იმ კონტინგენტების აღრიცხვა, რომლებიც ჩაბმული იქნებიან სწავლაში, რისთვისაც უშუალო კავშირი იქონიონ ადგილობრივ პარტიულ, საბჭოთა, კომკავშირულ, პროფკავშირულ ორგანიზაციებთან, საწარმო-დაწესებულებებთან, საბჭოთა მეურნეობებთან და კოლმეურნეობებთან;

ბ) უზრუნველჰყონ იმ სკოლებისა და კლასების გახსნა და დაკომპლექტება, რაც გათვალისწინებულია მოცემული გეგმით;

გ) შეუზრუნონ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა საშუალო სკოლებს სათანადოდ მოწყობილი სასკოლო შენობები და მისცენ მათ შესაძლებლობა შეუფერხებლად ისარგებლონ მასობრივი სკოლების სასწავლო მოწყობილობით, კაბინეტებით, ბიბლიოთეკებით და სხვა;

დ) უზრუნველჰყონ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლები გათბობით და განათებით, სათბობით მომარაგების საქმეში ჩააბან ის საწარმოები და დაწესებულებები, რომელთა მუშებსაც სკოლა მომსახურებას უწევს.

ე) სახალხო განათლების განყოფილების ფონდიდან მოამარაგონ მასობრივი სკოლების თანაბრად მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლები სახელმძღვანელოებით, რვეულებით და სასწავლო ნივთებით, აგრეთვე საკლასო ჟურნალებით და სხვა დოკუმენტებით.

ვ) სასწავლო წლის დაწყებამდე გადასინჯონ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების დირექტორებისა და მასწავლებლების შემადგენლობა და დასვან საკითხი იმ დირექტორებისა და მასწავლებლების სათანადო კვალიფიკაციის მქონე მუშაკებით შეცვლის შესახებ, რომლებმაც ალღო ვერ აუღეს მოზრდილთა

სკოლაში მუშაობის თავისებურებას და ვერ გამოიჩინეს ნაყოფიერი მუშაობის უნარი.

ამასთან ერთად ახალი სასწავლო წლიდან ფიზიკის, ქიმიისა და ბუნებისმეტყველების მასწავლებლებად წამოაყენონ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებში მასობრივი სკოლების მასწავლებლები შეთავსებით.

ზ) ადგილობრივ ხელმძღვანელ ორგანიზაციებში დასვან საკითხი იმის შესახებ, რომ საწარმოო-დაწესებულებებისა და კოლმეურნეობების ხელმძღვანელებმა შეუქმნან მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მოსწავლეებს პირობები მეცადინეობაზე რეგულარულად დასწრებისათვის (მოსწავლე მუშების გადაყვანა დილის ცვლებში, მათი გათავისუფლება საზევანაკვეთო სამუშაოდან, მოსწავლე კოლმეურნეთა შორეულ სამუშაოზე გაგზავნის აღკვეთა და სხვ.).

F1093

თ) გააძლიერონ ხელმძღვანელობა მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებზე, სასწავლო წლის პერიოდში გაუწიონ კონტროლი და სისტემატურად შეამოწმონ ამ სკოლების მდგომარეობა და მუშაობა, შეამოწმების საფუძველზე მისცენ სკოლების დირექტორებსა და მასწავლებლებს საკირო ორგანიზაციული და მეთოდური ხასიათის მითითებანი მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის.

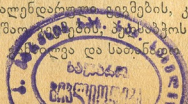
2. მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა რვაწლიანი და საშუალო სკოლების დირექტორებმა:

ა) წესრიგში მოიყვანონ მოსწავლეთა პირადი საქმეები, უზრუნველყონ სასკოლო დოკუმენტაციის სათანადოდ წარმოება და მოვლა-შენახვა.

ბ) არ დაუშვან სკოლებში აკადემიურად ჩამორჩენილი მოსწავლეების ჩარიცხვა მასობრივი სკოლებიდან.

მოსწავლეთა სკოლებში მიღებისას იხელმძღვანელონ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სათანადო ინსტრუქციით (იხ. სამინისტროს ბრძანებათა და განკარგულებათა კრებული № 10 1946 წ. გვ. 38). ხოლო მე-11 კლასში მოსწავლეთა მიღება არ დაუშვან საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს გარეშე.

გ) დანერგონ სკოლებში გეგმიანი მუშაობა, უზრუნველყონ სკოლის წლიური სასწავლო-აღმზრდელობითი გეგმის, ცალკეული სასწავლო დისციპლინების წლიური კალენდარული გეგმების, კლასის ხელმძღვანელთა მეოთხედური სამუშაო გეგმების, პედაგოგთა სამუშაო გეგმების დროულად შედგენა, განხილვა და სათანადო წესით დამტკიცება.

გეგმების შედგენის საქმეში იხელმძღვანელონ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს „მითითებებით სკოლისა და მასწავლებლის მუშაობის დაგეგმვა შესახებ“ (1949 წ.).

დ) სკოლის სამუშაო გეგმებში გაითვალისწინონ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლაში მუშაობის თავისებურებანი, ისე რომ ამ სკოლის სამუშაო გეგმები არ წარმოადგენდეს მასობრივი სკოლის სამუშაო გეგმების დუბლირებას.

ე) გააძლიერონ ხელმძღვანელობა და კონტროლი მასწავლებელთა მუშაობაზე, სისტემატურად მოისმანონ გაკვეთილები ყველა დისციპლინაში, ნოსშენილი გაკვეთილების საფუძველზე მასწავლებელთათვის მიცემული მითითებები ჩაზოაყალიბონ კონკრეტულად და გააფორმონ წერილობითი სახით, მასწავლებელთა მუშაობის შემოწმების წედევები განიხილონ პედსაბჭოს სხდომებზე და დასახონ საჭირო ღონისძიებანი მასწავლო მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის.

ვ) ყოველმხრივად გააძლიერონ მეთოდური მუშაობა, ჩამოაყალიბონ სკოლაში საგნობრივი კომისიები და მეთოდგაერთიანებები, მეთოდგაერთიანებებსა და საგნობრივ კომისიებში განიხილონ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლაში სწავლების მეთოდის საკითხები.

ზ) უზრუნველჰყონ საკლასო ჟურნალების წესიერად წარმოება, ჟურნალებში გავლილი მასალის და მოსწავლეთა ცოდნის შეფასების სისტემატურად აღნიშვნა.

თ) იქონიონ საწარმოო დაწესებულებებთან, საბჭოთა მეურნეობებთან და კოლხეურნეობებთან მჭიდრო კავშირი და მათი მეშვეობით უზრუნველჰყონ მეცადინეობაზე მსმენელთა რეგულარული დასწრება.

3. მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მასწავლებლებმა:

ა) შეიმუშაონ და იქონიონ თითოეული კლასისა და საგნის მიხედვით შედგენილი და სკოლის დირექტორის მიერ დამტკიცებული საგნის წლიური კალენდარული გეგმა, რომელშიც კონკრეტულად აღინიშნება რა თემები იქნება შესწავლილი წლის განმავლობაში, რამდენი საათი დაეთმობა თითოეულ თემას და რა ვადაში იქნება დამუშავებული ეს თემები (დაწყებისა და დაბთავების დრო); იქონიონ აგრეთვე თითოეული გაკვეთილის ჩატარების გეგმები.

ბ) წერიითი სამუშაოები ჩატარონ დადგენილი ნორმებისა და სახეების მიხედვით, აუღდასმი „გაასწორონ წერიითი ნამუშევრები და ავარჯიზონ მოსწავლეები შეცდომების გასწორებაზე.

გ) ყოველდღიურად აწარმოონ მუშაობა მოსწავლეთა ზეპირი და წერიტი მეტყველების ამოცანებისათვის და საერთოდ მოსწავლეთა აკადემიური წარმატების უზრუნველყოფისათვის.

4. მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების განყოფილებამ (ამხ. ა. გაბისონია) გაუწიოს მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებს საჭირო ხელმძღვანელობა, კონტროლი და დახმარება ახალ სასწავლო წელს ამ სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის.

საქართველოს სსრ განათლების

მინისტრი მ. კუპრაძე

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 2464

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსადმი

1949 წლის 3 აგვისტო.

რუსული ენის კურსების მოწაობის შესახებ

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1947 წლის 23 მაისის № 471 დადგენილების საფუძველზე ჩამოყალიბებული რუსული ენის კურსები ნაყოფიერად მუშაობდნენ გასულ 1948—1949 სასწავლო წელსაც.

მთელი რიგი რაიონებისა და ქალაქების სახალხო განათლების განყოფილებებმა ენერგიულად მოკიდეს ხელი კურსების ჩამოყალიბებისა და დაკომპლექტების საქმეს და თავიდანვე ნორმალურად წარმართეს მუშაობა.

რიგი რაიონების განათლების განყოფილებებმა მთლიანად შეასრულეს მიცემული გეგმა როგორც ჯგუფების, ისე მსმენელთა რაოდენობის მხრით. მაგალითად, გორის, მახარაძის და სამტრედიის რაიონებში გახსნილი იყო ოთხ-ოთხი ჯგუფი მსმენელთა დაგეგმილი რაოდენობით; ქ. ფოთში გეგმის შესაბამისად ჩამოყალიბებული იყო 5 ჯგუფი 50 მსმენელით, ბორჯომში—სამი ჯგუფი 40 მსმენელით და ა. შ.

რუსული ენის კურსები უზრუნველყოფილი იყვნენ შესაფერისი შენობებით, გათბობა-განათებით, სახელმძღვანელოებით და სასწავლო ნივთებით. კურსებზე სამუშაოდ ჩაბმული იყვნენ საუკეთესო მასწავლებლები, რუსული ენის სპეციალისტები. მაგალითად, ზესტაფონის რაიონში რუსული ენის კურსებზე მუშაობდნენ დახელოვნებული მასწავლებლები ვ. გაჩეჩილაძე 15 წლის პედმუშაობის სტაჟით, ბ. ჭაქიაშვილი—20 წლის პედმუშაობის სტაჟით, ბორჯომის რაიონში—საქართველოს სსრ დამსახურებული მასწავლებელი მ. ყენია, ზუგდიდის რაიონში—ლენინის ორდენოსანი მასწავლებელი ა. ცხაკაია 33 წლის პედმუშაობის სტაჟით, ლავოდების რაიონში—ო. შაბაზოვა 31 წლის პედმუშაობის სტაჟით და სხვ.

აღნიშნული მასწავლებლები განსაკუთრებული გულმოდგინებით მუშაობდნენ რუსული ენის კურსებზე, მუშაობის-პროცესში ისინი

იყენებდნენ მრავალნაირ მეთოდებს: კითხვას, წერას, თარგმნას, შინაარსის გადმოცემას, გრამატიკულ ვარჯიშს და სხვ. ისინი სისტემატურად ავარჯიშებდნენ მსმენელებს წინადადებათა გარჩევაში, ტექსტის კითხვაში, რეგულარულად ატარებდნენ წერით მუშაობას, ჯეროვან ყურადღებას აქცევდნენ ზეპირი და წერიითი მეტყველების კულტურის ამალღებას. მასწავლებელთა ენერგიული მუშაობის შედეგად პროგრამით გათვალისწინებულ მასალას კურსების მსმენელები მტკიცედ ითვისებდნენ და წარმატებით ეუფლებოდნენ რუსულ სასაუბრო ენას.

რუსული ენის კურსების მსმენელთა უმრავლესობამ გასულ სასწავლო წელს განსაკუთრებული გულმოდგინეობა გამოიჩინა სწავლაში და მნიშვნელოვანი წარმატება მოიპოვა ოქტომბრის რევოლუციის ენის დაუფლების საქმეში. მოწინავე მსმენელთა შორის განსაკუთრებით გამოირჩეოდნენ სამტრედიის რაიონიდან: რაიპროკურორი ვ. ცეკვავა, რაივაჭრობის გამგე ი. ფრანგიშვილი, ადგილობრივი მრეწველობის დირექტორი გ. კობალეიშვილი, ჯანმრთელობის დაცვის განყოფილების გამგე ა. შარაშენიძე, ქალთა საშუალო სკოლის დირექტორი ქ. სტურუა; ახალციხის რაიონიდან: 1-ლი საშუალო სკოლის სასწავლო ნაწილის გამგე შ. მიქაუტაძე; ზესტაფონის რაიონიდან: ე. ჩხეიძე, ე. ბუხნიკაშვილი, მ. მაღრაძე და სხვ.

კურსების მსმენელებმა გამოცდებზე გამოავლინეს პროგრამით გათვალისწინებული მასალის საფუძვლიანი ცოდნა და სიტყვათა საკმაო მარაგი. ისინი გამართულად კითხულობდნენ ტექსტს, დალაგებულად გადმოსცემდნენ წაკითხულის შინაარსს, ახერხებდნენ სწორად თარგმნას რუსულიდან ქართულად და ქართულიდან რუსულად.

რუსული ენის კურსების მუშაობაზე ოპერატიულ ხელმძღვანელობას ახორციელებდნენ სახალხო განათლების ადგილობრივი განყოფილებები. მაგალითად, თელავის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილება სისტემატურად ამოწმებდა კურსების მუშაობის მიმდინარეობას და პრაქტიკულად ეხმარებოდა მას ყოველდღიურ საქმიანობაში. განათლების განყოფილება დროგამოშვებით ატარებდა ჯგუფების მასწავლებელთა მეთოდურ თათბირებს, სადაც მუშავდებოდა ღონისძიებანი სწავლის უკეთესად წარმართვისათვის.

ფოთის სახალხო განათლების განყოფილებამ ქალაქის საბჭოს აღმასკომის პრეზიდიუმის სხდომაზე დასვა რუსული ენის კურსების მუშაობის საკითხი და მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე მიაღწია კურსების მუშაობის მნიშვნელოვან გაუმჯობესებას.

ქუთაისის რაიონის პარტრაიკომის ბიურომ და რაიონმასკომის პარტი-ზილიუმმა ასევე მოისმინეს კურსების მუშაობის საკითხი და რაიონ-ხეს სათანადო ღონისძიებანი. პრაქტიკულ დახმარებას უწყევდნენ კურსებს გეგეჰორის, მახარაძის, ახალციხის, გორის, სამტრედიის და რიგი სხვა რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებები და ადგილობრივი ხელმძღვანელი ორგანიზაციები.

სასწავლო წლის ბოლოს რუსულ ენის კურსებზე ითვლებოდა ყველა ჯგუფში 1190 მსმენელი. დაშვებული იყო გამოცდებზე (იმ ჯგუფების მსმენელთა გამოკლებით, რომლებსაც გამოცდები გადაედვა შემდეგისათვის) 1118 მსმენელი, აქედან გადაყვანილია შემდეგი საფეხურის ჯგუფში 605 მსმენელი, გამოშვებულია როგორც კურსდამთავრებული 434 კაცი.

მაგრამ ამასთან ერთად რუსული ენის კურსების მუშაობაში ადგილი ჰქონდა სერიოზულ ნაკლოვანებებს. ყველა რაიონში სათანადო პასუხისმგებლობით როდი მოეკიდნენ ამ საქმეს. ზოგ რაიონში სახალხო განათლების განყოფილებებმა ვერ შესძლეს ჯგუფების ჩამოყალიბება გეგმით გათვალისწინებული რაოდენობით. მაგალითად, ქ. კიათურაში, ტყებულის, წყალტუბოს რაიონებში დაგეგმილი ორ-ორი ჯგუფის ნაცვლად ჩამოყალიბებული იყო თითო ჯგუფი, ხაშურის რაიონში ოთხი ჯგუფის ნაცვლად—ერთი ჯგუფი, ზესტაფონის რაიონში სამი ჯგუფის ნაცვლად—ორი ჯგუფი. ქ. თბილისში გეგმით გათვალისწინებული 45 ჯგუფის ნაცვლად ჩამოყალიბებული იყო 31 ჯგუფი.

ზოგიერთ რაიონში სახალხო განათლების განყოფილებებმა ვერ შეინარჩუნეს არსებული ჯგუფები და სწავლაში ჩაბმული მსმენელთა კონტინგენტი. მაგალითად, ხაშურის რაიონის დაბა სურამში 15 ოქტომბრიდან დაიშალა ერთი ჯგუფი, ასევე დაიშალა თითო ჯგუფი ხობისა და წულუკიძის რაიონებში, სადაც სახალხო განათლების განყოფილებებმა ვერ უზრუნველჰყვეს მეცადინეობაზე მსმენელთა დასწრება. ქ. თბილისის 26 კომისრის რაიონში დაიშალა ორი ჯგუფი მეცადინეობაზე მსმენელთა დაუსწრებლობის გამო.

რიგ რაიონებში ვერ უზრუნველჰყვეს სწავლაში ჩაბმული კონტინგენტის მთლიანად შენარჩუნება და ადგილი ჰქონდა მსმენელთა განთესვას. მაგალითად, ქ. თბილისში სასწავლო წლის დასაწყისში ჯგუფებში ითვლებოდა 360 მსმენელი, წლის ბოლოს კი მსმენელთა რაოდენობა შეადგენდა 324 კაცს, სამტრედიის რაიონში წლის დასაწყისში ითვლებოდა 40 მსმენელი, წლის ბოლოს კი—28, ბორჯომის რაიონში განთესილია 5 კაცი და ა. შ. დუშეთის რაიონში ორ ჯგუფში ჩაბმული 20 მსმენელიდან მეცადინეობას სასწავლო

წლის 1-ლ ნახევარში ესწრებოდა 8—10 კაცი, 1949 წლის იანვრიდან კი კურსების მუშაობა სრულებით შეწყდა მსმენელთა თესვის გამო.

ხშირ შემთხვევაში ადგილი ჰქონდა მეცადინეობაზე მსმენელთა არარეგულარულ დასწრებას და მსმენელთა დენადობას, რის შედეგად მსმენელთა შემადგენლობა მნიშვნელოვან ცვლილებებს განიცდიდა.

სასწავლო მუშაობის მიმდინარეობის ერთერთ შემადგენებელ ფაქტორს წარმოადგენდა აგრეთვე ის გარემოება, რომ ზოგ რაიონში რუსული ენის კურსების ჯგუფები ჩამოყალიბდა დაგვიანებით, რამაც შეუძლებელი გახადა კურსებზე სასწავლო მუშაობის ნორმალურად წარმართვა. მაგალითად, აფხაზეთის ასსო-ში სასწავლო წლისათვის ცუდად მომზადების გამო მეცადინეობა დაიწყო ქ. სოხუმში არსებულ ჯგუფში 15 დეკემბერს, ხოლო ვალის რაიონში—15 ოქტომბერს; საგარეჯოს რაიონში მეცადინეობა კურსებზე დაიწყო 1 ოქტომბრიდან, კაჭრეთის რაიონში—15 ნოემბერს, ხოლო ასპინძის რაიონში—დეკემბრის ბოლო რიცხვებში. რუსული ენის კურსებზე დაგვიანებით დაიწყო მუშაობა აგრეთვე ბოლნისის რაიონში, ხოლო ქ. თბილისის სტალინის სახელობის რაიონში ზოგიერთ ჯგუფში მეცადინეობა დაიწყო მხოლოდ მიმდინარე წლის თებერვალში.

ზოგიერთ რაიონში, სადაც მეცადინეობა დაგვიანებით დაიწყო და მეცადინეობის ხშირი გაცდენების გამო სასწავლო მუშაობა ნორმალურად არ მიმდინარეობდა, გადასაყვანი და გამოსაშვები გამოცდები ჩატარდა დაგვიანებით ან გადაიდვა შემდეგისათვის. მაგალითად, აფხაზეთის ასსო-ში პროგრამით გათვალისწინებული მასალის ვაგლაში ჩამორჩენის გამო გამოცდები ჩატარდა სოხუმში არსებულ ჯგუფში 20 ივნისს, ხოლო ვალში არსებულ ჯგუფში 30 ივნისს; საგარეჯოს რაიონში გამოცდები ჩატარდა 29 ივნისს. პროგრამით გათვალისწინებული მასალის ვაგლაში ჩამორჩენის მიზეზით გამოცდები გადაიდვა წყალტუბოს რაიონში ივლისისათვის, ონისა და ცხაკაიას რაიონებში—სექტემბრისათვის, ასპინძის რაიონში—ნოემბრისათვის. გამოცდები გადაიდვა აგრეთვე ბოლნისის, ჩხარის, ბორჯომისა და ქუთაისის რაიონებში.

რუსული ენის კურსების მდგომარეობასა და მუშაობაში არსებული ნაკლოვანებანი შედეგია იმის, რომ რიგი ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებმა გამოიჩინეს ამ საქმისადმი უყურადღებობა, ხოლო განყოფილებათა გამგეებმა, მიუხედავად არაერთი მითითებისა, არ მიიღეს გადამჭრელი ზომები

იმისათვის, რომ შესაფერისად წარმართათ კურსების მუშაობა და უზრუნველყოთ კურსების სათანადო კონტინგენტით დაკომპლექტება, მეცადინეობაზე მსმენელთა რეგულარული დასწრება და სასწავლო მუშაობის სათანადო სიმაღლეზე დაყენება. მაგალითად, სოხუმისა და გალის სახალხო განათლების განყოფილებები სუსტად ხელმძღვანელობდნენ კურსების მუშაობას, არ ეხმარებოდნენ კურსებს იმ დაბრკოლებათა გადალახვაში, რომელიც მათ მუშაობას აფერხებდა. სახალხო განათლების აღნიშნული განყოფილებები არ აყენებდნენ სათანადო ორგანიზაციებში საკითხს რუსული ენის კურსებისათვის მუშაობის ნორმალური პირობების შექმნის შესახებ. განსაკუთრებით სუსტად ხელმძღვანელობდნენ რუსული ენის კურსების მუშაობას ქ. თბილისის სტალინის სახელობის და 26 კომისრის სახელობის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებები. მათ ვერ შესძლეს დაგეგმილი რაოდენობით ჯგუფების ჩამოყალიბება და მსმენელთა ჩაბმა ამ ჯგუფებში, ამასთან ერთად ვერ შეინარჩუნეს ჩამოყალიბებული ჯგუფები და მსმენელთა კონტინგენტი. თბილისის საბჭოს აღმასკომის პრეზიდიუმმა გასული წლის დეკემბერში მოისმინა რუსული ენის კურსების მდგომარეობისა და მუშაობის საკითხი და დასახა სათანადო ღონისძიებანი, მაგრამ საჭირო გარდატეხა ამ დარგში წლის ბოლომდე მაინც არ მომხდარა.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. წინადადება მიეცეს აფხაზეთისა და აჭარის ასრ განათლების სამინისტროებს, სახალხო განათლების საოლქო, საქალაქო და რაიონულ განყოფილებათა გამგეებს:

ა) მიმდინარე წლის 20 აგვისტომდე დაამთავრონ რუსული ენის შესწავლის მსურველთა აღრიცხვა. დააკომპლექტონ გეგმით გათვალისწინებული ჯგუფები და მთელი მოსამზადებელი მუშაობა იმგვარად წარმართონ, რომ უზრუნველყოფილ იქნეს რუსული ენის კურსებზე ყველა ჯგუფში სწავლის დაწყება 1 სექტემბერს.

ბ) რუსული ენის კურსები დააკომპლექტონ მსმენელთა მტკიცე შემადგენლობით, პირველ რიგში პარტიული და საბჭოთა აქტივიდან და მასწავლებლებიდან. ამასთან მსმენელთა ჯგუფებში ჩარიცხვა აწარმოონ მათი ცოდნის წინასწარი შემოწმების საფუძველზე.

გ) დროულად მიიღონ ზომები რუსული ენის კურსების უზრუნველსაყოფად შესაფერისი ბინებით, ინვენტარით, სასწავლო მოწყობილობით. სწავლის დაწყებისთანავე მოამარაგონ კურსების მსმენელები სახელმძღვანელოებით, რვეულებით და სასწავლო ნივთებით.

დ) კურსებზე სწავლის დაწყების პირველი დღეებიდანვე დააწესონ სისტემატური კონტროლი სწავლების ხარისხზე და მსმენელთა მეცადინეობაზე დასწრების საქმეზე, მეცადინეობის გაცდენის შემთხვევებში დაუყოვნებლივ დასვან როგორც სათანადო საწარმო-დაწესებულებებში, ისე ადგილობრივ ხელმძღვანელ ორგანოებში საკითხი მეცადინეობის გაცდენების აღსაკვეთად ეფექტიური ზომების მიღების შესახებ.

ე) ახლად ჩამოყალიბებული ჯგუფებისათვის შეარჩიონ კვალიფიციური მასწავლებლები, რუსული ენის სპეციალისტები, რომლებსაც აქვთ სათანადო გამოცდილება და დაუფლებული არიან მოზრდილებთან მუშაობის მეთოდებს, სისტემატურად გაუწიონ მასწავლებლებს ორგანიზაციულ-მეთოდური დახმარება.

2. აღინიშნოს, რომ რიგი რაიონის და ქალაქის სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეები პირადად არ უწევდნენ ხელმძღვანელობას რუსული ენის კურსების მუშაობას.

ვაველებ აფხაზეთის ასსრ-ის განათლების მინისტრს, ქ. თბილისის, ქ. კიათურის, ხაშურის, წყალტუბოს, ზუგდიდის, ზესტაფონის, ზობის, წულუკიძის, ჩოხატაურის, დუშეთის, საგარეჯოს, მარნეულის, სიღნაღის, ასპინძის, კაკრეთის, ბოლნისის, თიანეთის, წალენჯიხის, ჩხარის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათან გამგეებს უშუალოდ უხელმძღვანელონ რუსული ენის კურსებს და თავისი პირადი პასუხისმგებლობით უზრუნველჰყონ ჯგუფების შეუფერხებელი მუშაობა.

**საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრი ვ. კუპრამძე**

ბ რ ძ ნ ე ბ ა № 2465

საქართველოს სსრ მანათლებლის სამინისტროსადმი

1949 წლის 3 აგვისტო.

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში 1948—1949 სასწავლო წლის შედეგების შესახებ.

რესპუბლიკის სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებმა გასული 1948—1949 სასწავლო წელი მნიშვნელოვანი წარმატებით დამთავრეს. საგრძნობლად გაუმჯობესდა აღნიშნული სკოლების საერთო მდგომარეობა; სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობა სკოლების დიდ უმრავლესობაში სათანადო სიმაღლეზე იყო დაყენებული.

მთელ რიგ რაიონებში სახალხო განათლების განყოფილებები და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლები მომზადებული შეხვდნენ ახალ სასწავლო წელს. მაგალითად, ჭიათურის რაიონში სექტემბრისათვის უკვე დამთავრებული იყო იმ კოლმეურნე ახალგაზრდობის აღრიცხვა, რომელიც ჩაბმული უნდა ყოფილიყო სწავლაში. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებისათვის გამოიყო ბინები მასობრივი სკოლების შენობებში. გატარდა საჭირო ღონისძიებები მათი მატერიალური ბაზის განმტკიცებისათვის, გამოიყო სახელმძღვანელოები, რვეულები, სასწავლო ნივთები, რითაც სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლები მომარაგებული იყვნენ მასობრივი სკოლების თანაბრად. 20 ოქტომბერს რაიონულ ცენტრში ჩატარდა სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების დირექტორთა და მასწავლებელთა რაიონული თათბირი. თათბირზე განხილული იყო ამ სკოლების ახალი სასწავლო გეგმები და პროგრამები, აგრეთვე მე-5—8 კლასებში მასობრივი სკოლების პროგრამების გამოყენების საკითხი, დასახული იყო ღონისძიებები სასწავლო წლის ნორმალურად დაწყებისა და წარმართვის უზრუნველსაყოფად. სკოლების დირექტორებს სასწავლო წლის დაწყებისათვის მზად ჰქონდათ სამუშაო გეგმები ცალკეულ დისციპლინებში, წლიური და ნახევარწლიური სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის გეგმები, მოსწავლეთა პირადი საქმეები და სხვ.

კარგად მოემზადნენ ახალი სასწავლო წლისათვის ზესტაფონის რაიონის სოფლის ახალგაზრდობის სკოლები. აღნიშნულ სკოლების დირექტორებმა და მასწავლებლებმა ჩაატარეს კოლმეურნეობებში მობსენებები და საუბრები სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მნიშვნელობის შესახებ. კოლმეურნეობათა თემჯგდომარეები, ბრიგადირები და საერთოდ საკოლმეურნეო აქტივი ეხმარებოდა სკოლის მუშაკებს სწავლაში ჩასაბმელი ახალგაზრდობის აღრიცხვისა და სწავლაში ჩაბმის საქმეში.

კოლმეურნე ახალგაზრდობის აღრიცხვისა და სწავლაში ჩაბმის, ამ სკოლების სასწავლო წლისათვის მომზადების საქმეში ნაყოფიერი მუშაობა ჩაატარეს აგრეთვე ახალციხის, გეგეჭკორის, გორის, ზუგდიდის, თეთრიწყაროს, თელავის, ლანჩხუთის, ონის, სამტრედიის, ტყიბულის, ქუთაისის, ცხაკაიას, წულუკიძის, წყალტუბოს, ხაშურისა და რიგი სხვა რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებმა.

ჩატარებული მუშაობის შედეგად სასწავლო წლის დასაწყისში რესპუბლიკაში ჩამოყალიბდა 638 სკოლა 344 კლასით, რომლებშიც ჩაბმული იყო 22.816 მოსწავლე, ნაცვლად გეგმით გათვალისწინებული 21.550 მოსწავლისა.

ადგილებზე მიღებული იყო ზომები სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მატერიალური ბაზის განმტკიცებისათვის. ისინი მოთავსებული იყვნენ მასობრივი სკოლების შენობებში და სარგებლობდნენ ამ სკოლების გათბობა-განათებით, ინვენტარით და მოწყობილობით.

სახელმძღვანელოებით, წიგნებით, რვეულებით და სასწავლო ნივთებით სოფლის ახალგაზრდობის სკოლები მომარაგებული იყვნენ მასობრივი სკოლების თანაბრად.

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებს სასწავლო წლის დასაწყისშივე ჰქონდათ სასწავლო-აღმზრდელითი მუშაობის წლიური გეგმები, აგრეთვე სამუშაო გეგმები ცალკეულ სასწავლო დისციპლინებში.

სახალხო განათლების რაიონული განყოფილებები ახორციელებდნენ ოპერატიულ ხელმძღვანელობას სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებზე. ისინი ამოწმებდნენ სკოლების მდგომარეობასა და მუშაობას და პრაქტიკულად ეხმარებოდნენ სკოლებს სასწავლო-აღმზრდელითი მუშაობის გაუმჯობესებისათვის ბრძოლაში. ამბროლაურის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებამ სასწავლო წლის განმავლობაში ოთხჯერ შეამოწმა ყველა სკოლა და გაუწია მათ საჭირო დახმარება. სკოლების შემოწმება ხდებოდა

კომპლექსურად, ზოგიერთ სკოლაში კი შემოწმებული იყო ცალკე-
ული საგნების სწავლების მდგომარეობა. ასევე სამ-ოთხჯერ სას-
წავლო წლის განმავლობაში შემოწმებული იყო სოფლის ახალგაზრ-
დობის საღამოს სკოლების მდგომარეობა და მუშაობა აჭარის
ასსრ-ში. ონის, ჩხოროწყუს, ლანჩხუთის, საგარეჯოს, ქიათურის,
გორის, ტყიბულის, გეგეჭკორის, ორჯონიკიძის, ახალციხის, თეთ-
რიწყაროს, სამტრედიისა და მთელ რიგ სხვა რაიონებში.

სასწავლო მუშაობის გაუმჯობესებისათვის განსაკუთრებული
მნიშვნელობა ჰქონდა მეთოდურ დახმარებას ამ სკოლების მიმართ.
რაიონული პედაგოგიური კაბინეტები მნიშვნელოვან ღონისძიებებს
ატარებდნენ სკოლებზე მეთოდური დახმარებისათვის. მაგალითად,
ცაგერის რაიონის პედაგოგიკმა ბუნებისმეტყველების მასწავლე-
ბელთათვის ჩაატარა რამდენიმე ლექცია და მოხსენება მნიშვნელოვანი
ბიოლოგიის სწავლების მნიშვნელობისა და მისი პრაქტიკაში გამო-
ყენების შესახებ. სასწავლო წლის განმავლობაში აღნიშნული რაი-
ონის პედაგოგიკის მიერ ჩატარებული იყო 13 ლექცია-საუბარი
და 17 კონსულტაცია სხვადასხვა საგნების მასწავლებელთათვის.
საჩხერის რაიონში პედაგოგიკის მიერ თვეში ერთხელ ტარდებო-
და სექციური მუშაობა სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მას-
წავლებელთათვის მასობრივი სკოლების მასწავლებლებთან ერთად.
სამტრედიის, ქიათურის, თელავის, ზესტაფონის, წულუკიძის,
მცხეთის რაიონების პედაგოგიკები სისტემატურად უწევდნენ კონ-
სულტაციას ამ სკოლების მასწავლებლებს, განსაკუთრებით იმათ,
რომლებსაც პირველად უხდებოდათ ამ ტიპის სკოლებში მუშაობა.

მთელ რიგ რაიონებში ადგილობრივი ორგანიზაციები საქმიან
დახმარებას უწევდნენ სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებს
და ხელს უწყობდნენ ამ სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელი მუშაობის
სათანადო სიმართლეზე დაყენებას. მაგალითად, ქიათუ-
რის რაიონში სკოლების მუშაობის შემოწმების საფუძველზე პარტ-
რაიკომის ბიუროს და ალკ რაიკომის ბიუროს სხდომებზე ორჯერ
იყო განხილული საკითხი სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკო-
ლების მდგომარეობისა და მუშაობის შესახებ და დასახულ იქნა
პრაქტიკული ღონისძიებანი. აღნიშნულ სხდომებს ესწრებოდნენ
სკოლების დირექტორები, პირველადი პარტიული და კომკავში-
რული ორგანიზაციების მდივნები. მიღებული დადგენილებების
საფუძველზე სასოფლო საბჭოები და კოლმეურნეობათა გამგებობები
სისტემატურად ისმენდნენ სკოლების მუშაობის საკითხს და იღებ-
დნენ ზომებს მოსწავლეთა მიერ გაკვეთილების გაცდენის და სკო-
ლებიდან მათი ჩამოშორების შემთხვევათა აღსაკვეთად და მეცა-

დინეობისათვის ნორმალური პირობების შესაქმნელად. განსაკუთრებით ქმედით დამხმარებას უწევდნენ ამ სკოლებს სოფ. ქვაციხის სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე კ. ყიფშიძე, ამავე სოფლის ინტერნაციონალის სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ლ. ჩუბინიძე, აგრეთვე სოფელ წირქვალის სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე რ. გურული. ასეთი დახმარების შედეგად აღნიშნულ სკოლებში საგრძნობლად შემცირდა შორეულ სამუშაოზე მოსწავლეთა გაგზავნის და მეცადინეობის არასაპატიო მიზეზით გაცდენის შემთხვევები. თელავის რაიონში სოფ. იყალთოს სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარე ალ. თუშიშვილი ხშირად მიდიოდა სკოლაში, ეცნობოდა სკოლის მატერიალურ ბაზას, მეცადინეობაზე მოსწავლეთა დასწრებას, ყოველნაირად ეხმარებოდა სკოლას სასწავლო მუშაობისათვის ნორმალური პირობების შესაქმნელად. ასევე პრაქტიკულად ეხმარებოდა სკოლას ამ სოფლის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ალ. ქიბალაშვილი. ასეთი ყურადღებისა და დახმარების შედეგად აღნიშნულ სკოლაში აღკვეთილი იყო მეცადინეობის უმიზეზოდ გაცდენა, სკოლა ყოველთვის უზრუნველყოფილი იყო გათბობით, განათებით და სხვ.

ქმედით დახმარებას უწევდა სკოლას აგრეთვე ზუგდიდის რაიონის სოფ. დარჩელის „კომუნისტის“ სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე სოციალისტური შრომის გმირი ი. ქანთარია. ამ დახმარების შედეგად სოფ. დარჩელის სოფლის ახალგაზრდობის სკოლაში წლის განმავლობაში მოსწავლეთა განთესვის ადგილი არ ჰქონიდა და სასწავლო წელი სკოლამ წარმატებით დაამთავრა. წულუკიძის რაიონის სოფ. კონტუათის სასოფლო საბჭოს თავმჯდომარემ ვლ. დარსაველიამ სამჯერ განიხილა საბჭოს სხდომაზე სკოლის მუშაობის საკითხი. ვლ. დარსაველიას დახმარებით სკოლა მთელი წლის განმავლობაში უზრუნველყოფილი იყო ზემით, ნავთით და სხვ. ამავე სოფლის ცხაკიას სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ი. მუშკუდიანი ზრუნავდა იმაზე, რომ კოლმეურნეობაში არ დარჩენილიყო სკოლის გარეშე 14—25 წლის არც ერთი ახალგაზრდა.

ცაგერის რაიონში ადგილობრივი პარტიული, საბჭოთა, კომკავშირული და პროფკავშირული ორგანიზაციები პრაქტიკულ დახმარებას უწევდნენ სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებს. სასწავლო წლის დასაწყისში ადგილობრივმა პარტრაიკომმა მოისმინა ამ სკოლების დაკომპლექტების მიმდინარეობის საკითხი. ცალკეულ უბნებზე მიამატა დასახმარებლად ამხანაგები, რის შედეგად სწავლას ჩამოცილებული მრავალი ახალგაზრდა დაუბრუნდა სკოლებს.

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებს ქმედით დახმარებას უწევდნენ აგრეთვე აფხაზეთის ასსრ-ის, გორის, ქუთაისის,

სამტრედიის და რიგი სხვა რაიონების ადგილობრივი საბჭოთა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, რაც ხელს უწყობდა ამ სკოლების მდგომარეობის გაუმჯობესებას.

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების დირექტორებად შეთავსებით მუშაობდნენ მასობრივი სკოლების დირექტორები. ისინი შესაფერის მზრუნველობას იჩენდნენ ამ სკოლებზე, მათს უზრუნველყოფაზე გათბობა-განათებით, სახელმძღვანელოებით, სასწავლო ნივთებით, სათანადო ორგანოებში აყენებდნენ საკითხს ამ სკოლების მდგომარეობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ და სხვ. ასეთ მოწინავე დირექტორთა რიცხვს ეკუთვნის, მაგალითად, მცხეთის რაიონის სოფ. მისაქციელის სოფლის ახალგაზრდობის რეაწლიანი სკოლის დირექტორი გ. მურღულია, ცაგერის რაიონის სოფ. ორბელის სკოლის დირექტორი გ. გოლეთიანი, ჭიათურის რაიონის სოფ. წირქვალის სკოლის დირექტორი შ. მუმლაძე, ბათუმის რაიონის სოფ. მიხინჯაურის სკოლის დირექტორს ი. ტულუშს დროულად ჰქონდა შედგენილი სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის წლიური გეგმები. იგი ყოველდღიურ კონტროლს უწევდა მასწავლებელთა მუშაობას, რეგულარულად ისმენდა გაკვეთილებს და ეხმარებოდა მასწავლებლებს მუშაობის გაუმჯობესებაში. პედსაბჭოს სხდომებზე ის სისტემატურად აყენებდა ცალკეულ სასწავლო დისციპლინების სწავლების მდგომარეობის საკითხებს. ამ სკოლაში ყველა სასკოლო დოკუმენტი გაფორმებული იყო წესიერად, მოსწავლეთა პირადი საქმეები მოყვანილი იყო წესრიგში და სხვ. საერთოდ აღნიშნულ სკოლაში იგრძნობოდა დირექტორის კარგი ხელმძღვანელობა.

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მასწავლებლები გულმოდგინედ და თავდადებით მუშაობდნენ სკოლებში და თავის მუშაობას უფარდებდნენ ამ სკოლების თავისებურებას. მაგალითად, ჭიათურის რაიონის სკოლების მასწავლებელთა დიდი ნაწილი ზედმიწევნით იყო დაუფლებული თავის საგანს და სწავლების მეთოდებს. ისინი სისტემატურად ემზადებოდნენ გაკვეთილებისათვის, ადგენდნენ გაკვეთილების გეგმებს, სწავლების პროცესში ფართოდ იყენებდნენ თვალსაჩინოებას. სასწავლო მასალას ისინი ყრველთვის გადასცემდნენ თანამიმდევრულად, მიმზიდველად, მეცნიერული სიზუსტითა და მოსწავლეთათვის მისაწვდომად. პროგრამული მასალის დამუშავებისას მასწავლებლები ამახვილებდნენ ყურადღებას აღმზრდელობით საკითხებზე.

კარგად იყო დაყენებული ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლება ჭიათურის რაიონის სოფ. ქვაციხის (მასწავლებელი

ვ. ჟღენტი), წირქვალის (მასწ. შ. მუმლაძე), ხრეთის (მასწ. ი. ტაბატაძე) სკოლებში. აღნიშნული მასწავლებლები თანმიმდევრულად და გამართული ლიტერატურული ენით გადასცემდნენ პროგრამულ მასალას, ნორმალურად ატარებდნენ წერით მუშაობას, სისტემატურად ახდენდნენ დამახასიათებელი შეცდომების კლასში განხილვას, ამახვილებდნენ მოსწავლეთა ყურადღებას ტექსტზე მუშაობის ჩვევების განმტკიცებისათვის, გამატიკულ ვარჯიშს მოხერხებულად უკავშირებდნენ ლიტერატურულ მასალას, ჯეროვან ყურადღებას აქცევდნენ მოსწავლეთა ზეპირი და წერითი მეტყველების დონის ამაღლებას, გულისხმიერად ეპყრობოდნენ კითხვის ჩვევებისა და დამოუკიდებელი ლოგიკური მსჯელობის გამომუშავებას და სხვ. მოსწავლეთა ცოდნის შეფასებას აღნიშნული მასწავლებლები აწარმოებდნენ სწორად და სისტემატურად.

კარგად მუშაობდნენ ისტორიის მასწავლებლები იმავე რაიონის სოფ. სვერის (მასწავლებელი ი. ცუცქირიძე), ხრეთის (მასწავლ. ი. ბაქრაძე), ცხრუკვეთის (მასწ. გრ. ბიწაძე) სკოლებში. აღნიშნული მასწავლებლები საგნის სწავლებას უკავშირებდნენ სააღმზრდელო საკითხებს. ისინი აცნობდნენ მოსწავლეებს ჩვენი ქვეყნის გმირულ ისტორიულ წარსულს, უნერგავდნენ მათ სამშობლოსადმი სიყვარულსა და თავდადებას. მასწავლებლების კარგი მუშაობის შედეგად მოსწავლეები ახერხებდნენ ისტორიული მასალის მწყობრსა და თანმიმდევრულ თხრობას, ისტორიული მოვლენების, თარიღებისა და სახელების დაუმახინჯებლად გადმოცემას, ისტორიულ მოვლენებს შორის არსებული მიზეზობრივი კავშირის შეგნებულად ახსნა-განმარტებას.

ნაყოფიერად მუშაობდნენ ქუთაისის რაიონის სოფ. გეგუთის, ოფშკვითის, ჟონეთის სკოლების ბუნებისმეტყველების მასწავლებლები. ამ სკოლებთან მოწყობილი იყო მიჩურინული მიწის ნაკვეთები, სადაც გაშენდა ხეხილოვანი, დეკორატიული და ბოსტნეული კულტურები ცდებისა და დაკვირვების მიზნით. სასკოლო მიჩურინულ ნაკვეთებზე პრაქტიკულმა მუშაობამ გააძლიერა მოსწავლეთა ინტერესი მიჩურინული ბიოლოგიის სწავლებისადმი და შეუმუშავა მათ თეორიული ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი.

საჩხერის რაიონის სკოლებში განსაკუთრებით აღსანიშნავია დაწყებითი კლასების მასწავლებელთა მუშაობა. დაწყებით კლასებში ჩაბმული ახალგაზრდობა წლობით იყო სკოლის გარედ დარჩენილი, მაგრამ გულმოდგინე მუშაობით მასწავლებლებმა მიაღწიეს მოსწავლეთა მიერ საპროგრამო მასალის ათვისებას და მათში წერისა და კითხვის კულტურის გამომუშავებას (მასწავლებლები

ტ. ეზიაშვილი სოფ. ქორეთის სკოლაში, ტ. მესხი სოფ. საირხეს სკოლაში, ა. აბენაძე სოფ. სარეკის სკოლაში).

კარგად მუშაობდნენ ჩხოროწყუს რაიონის რიგი სკოლების მასწავლებლები. მაგალითად, ჩხოროწყუს სკოლის რუსული ენის მასწავლებელი ი. კვარცხავა განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევდა მოსწავლეთა ლექსიკურ ვარჯიშს, აჩვენებდა მოსწავლეებს რუსული სიტყვებისა და წინადადებების გააზრებულად და სწორად გამოთქმას, მოთხრობებისა და ლექსების შეგნებულად დასწავლას; იგი ყოველ გაკვეთილზე ამოწმებდა საშინაო დავალებებს, განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევდა წერითი მუშაობის სათანადო სიმალეზე დაყენებას, გულმოდგინედ ასწორებდა მოსწავლეთა წერით ნამუშევრებს, ავარჯიშებდა მათ შეცდომების გასწორებაზე. ამგვარი მუშაობის შედეგად პროგრამით გათვალისწინებული მასალა მოსწავლეებს კარგად ჰქონდათ შეთვისებული.

მნიშვნელოვანი წარმატებით დაამთავრეს სასწავლო წელი თელავის რაიონის რიგმა სკოლებმა. სოფ. ვარდისუბნის (მასწ. მ. ბაქრაძე), ფშავლის (მასწ. ვ. ქავთარაძე), კურდღელაურის (მასწ. ე. უთურაშვილი) სკოლებში მოსწავლეები კარგად იყვნენ დაუფლებული პროგრამით გათვალისწინებულ მასალას რუსულ ენაში, დამაკმაყოფილებლად იცოდნენ გრამატიკული მასალა, კითხულობდნენ საესეებით გარკვევით, სწორად იყენებდნენ სასვენიშნებსა და მახვილებს. კარგად ჰქონდათ ათვისებული პროგრამით გათვალისწინებული მასალა გეოგრაფიაში სოფ. ნაფარეულის (მასწ. შ. საგინაშვილი) და ფშავლის (მასწ. ნ. კუკუნაშვილი) სკოლების მოსწავლეებს. მასწავლებელთა კარგი მუშაობის შედეგად ამ სკოლების მოსწავლეებმა საფუძვლიანად იცოდნენ რუკა, იცნობდნენ რუკის პირობით ნიშნებს, შეეძლოთ ქვეყნის ნაწილების როგორც ფიზიკური დახასიათება, ისე მათი სამეურნეო დარგების ზოგადი მიმოხილვა. ბუნებისმეტყველება-ქიმიის კარგად იყო დაყენებული მუშაობა სოფ. კურდღელაურის (მასწ. ნ. მუმლაური), იყალთოს (მასწ. ნ. ჯავახიშვილი), შალაურის (მასწ. გ. ფაციაშვილი) სკოლებში. მასწავლებლები ფართოდ იყენებდნენ თვალსაჩინოებას, ახდენდნენ სათანადო დაკვირვებებსა და ატარებდნენ ცდებს. თეორიულ მასალასთან ერთად მასწავლებლები უვითარებდნენ მოსწავლეებს ჩვევებს მიღებული ცოდნის პრაქტიკულად გამოყენების საქმეში. სოფ. კურდღელაურის სკოლის მოსწავლეებმა საფუძვლიანად იცოდნენ თეორიული მასალა ბუნებისმეტყველებაში. მათ შეგნებული ჰქონდათ ბუნებრივი და ხელოვნური შერჩევის როლი მცენარეთა განვითარებაში, იცნობდნენ მიჩურინისა და ლისენკოს მიღ-

წევებს ამ დარგში. მასწავლებლებმა გააცნეს მოსწავლეებს: „ქახური დატოტვილი პურის“ გამმრავლებელის სტალინური პრემიის ლაურეატის აგრონომ მახათელაშვილის მიღწევები. აგრონომი მახათელაშვილი მოწვეული იყო სკოლაში, სადაც მან ჩაატარა საუბარი თავისი მუშაობისა და მიღწევების შესახებ. ნაყოფიერად მუშაობდნენ ფიზიკა-მათემატიკის მასწავლებლებიც. მოსწავლეებს მტკიცედ აქვთ შეთვისებული მათემატიკის ძირითადი ცნებები, გამომუშავებული აქვთ ამოცანების ამოხსნის დროს ლოგიკური მსჯელობისა და დამოუკიდებელი მუშაობის მტკიცე ჩვევები.

სოფლის ახალგაზრდობის სალამოს სკოლების მოსწავლეთა ძირითადი მასა გულმოდგინედ სწავლობდა და მოხერხებულად უთავსებდა სწავლას კოლმეურნეობაში მუშაობას. ამ სკოლების მრავალი მოსწავლე მოწინავე იყო როგორც სწავლაში, ისე საკოლმეურნეო წარმოებაში. მაგალითად, ასპინძის სოფლის ახალგაზრდობის რვაწლიანი სკოლის მოსწავლეს შოთა ფანჩულიძეს, რომელმაც წელს დაამთავრა 8 კლასი, გამომუშავებული ჰქონდა 1948 წელს 156 შრომადღე. ხოლო 1949 წლის მაისამდე—101 შრომადღე; კომკავშირელ მოსწავლე ალექსანდრე რობაქიძეს, რომელმაც ასევე წელს დაამთავრა 8 კლასი, გამომუშავებული ჰქონდა 1948 წელს 165 შრომადღე, ხოლო 1949 წლის მაისამდე—51 შრომადღე; მე-7 კლასის მოსწავლეს შალვა არაბიძეს 1948 წელს გამომუშავებული ჰქონდა 126 შრომადღე, ხოლო 1949 წლის მაისამდე—75 შრომადღე. ეს მოსწავლეები სკოლაში კარგად სწავლობდნენ და ყოველგვარ სასკოლო დავალებას კეთილსინდისიერად ასრულებდნენ. თელავის რაიონის სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების კომკავშირელმა მოსწავლეებმა კარგი მაჩვენებლებით დაამთავრეს სასწავლო წელი და საკოლმეურნეო შრომაშიც გამოიჩინოდნენ, როგორც მოწინავენი. მაგალითად, სოფ. კურდღელაურის სკოლის მოსწავლეს შ. სუხიტაშვილს 1948 წელს გამომუშავებული ჰქონდა 360 შრომადღე, მოსწავლე დ. ჩუბინიშვილს—372 შრომადღე, სოფ. ვარდისუბნის სკოლის მოსწავლეს დ. ფარეშიშვილს—255 შრომადღე. გორის რაიონის სოფ. ქახვრელის სკოლის მოსწავლეს ა. სადალაშვილს 1949 წლის მაისამდე გამომუშავებული ჰქონდა 140 შრომადღე და მიმდინარე წელს მან 8 კლასი „ოთხებზე“ და „ხუთებზე“ დაამთავრა. ქედის რაიონის სოფ. დოლოგნის სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე საფარიძე მაღალი მოსავლის ოსტატია, დაჯილდოებულია შრომის წითელი დროშის ორდენით და ამავე დროს კარგად სწავლობდა. ბათუმის რაიონის სოფ. ურეხის სკოლის ყველა 28 მოსწავლეს კოლმეურნეობაში იყვნენ. თითოეულ მათგანს 1948 წელს გამომუშავებული

სოფლის მეურნეობის
მეცნიერებათა
საქართველოს
სსრკ-ის
საგანმანათლებლო
საქართველოს

ჰქონდა 130-დან 300-მდე შრომადღე. ქუთაისის რაიონის სოფ. ჟონეთის სკოლის მე-7 კლასის კომკავშირელ ფრიადოსან მოსწავლეს ს*ახანოველ მეჩაიეს ნათელა სულაბერიძეს ამავე სოფლის „განათიადის“ სახელობის კოლმეურნეობაში გაკომუშავებული ჰქონდა 1948 წელს 325 შრომადღე, ხოლო 1949 წლის აპრილამდე — 85 შრომადღე. ცხაქაიას რაიონის სოფ. შხეფის სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლემ კ. ნინუამ მიმდინარე წელს კარგი წარმატებით დაამთავრა 8 კლასი. ამავე დროს იგი წარმატებით მუშაობდა კოლმეურნეობაში: 1948 წელს გამოკომუშავებული ჰქონდა 276 შრომადღე. კოლმეურნეობაში ის რგოლს ხელმძღვანელობდა, ხოლო მისი რგოლი მოწი ავე იყო წარმოებაში.

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში გადასაყვანი და განოსაშვები გამოცდების ჩატარებისათვის ადგილებზე დროულად იყო დაწვებული მოსამზადებელი მუშაობა. ადგილობრივი ხელმძღვანელი ორგანიზაციების წინაშე დაისვა საკითხი, რათა კოლმეურნეობებს დასმარება აღმოეჩინათ ამ სკოლების მოსწავლეათვის გამოცდებზე უკლებლივ დასწრების საქმეში.

სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში სასწავლო წლის ბოლოს ირიცხებოდა სულ 16.439 მოსწავლე. მოსწავლეთა ამ შემადგენლობიდან დაწვებული იყო გადასაყვან და გამოსაშვებ გამოცდებზე 16.435 მოსწავლე. ამათგან: გადაყვანილია შემდეგ კლასებში 11.435 მოსწავლემ, დატოვებულია იმავე კლასებში 3.347 მოსწავლე. გადაყვანის საკითხი გადაედო შემოდგომისათვის 1.858 მოსწავლეს. მე-8 კლასი დაამთავრა 1.630 მოსწავლემ.

მაგრამ ამასთან ერთად უნდა აღინიშნოს, რომ გასული სასწავლო წლის მანძილზე ზოგიერთ რაიონში სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მდგომარეობა და მუშაობა არ იყო დაყენებული დამაკმაყოფილებლად. ამ სკოლების ქსელმა და კლასებისა და მოსწავლეთა რაოდენობამ მნიშვნელოვანი ცვლილებები განიცადა. რიგ რაიონებში კონტინგენტის სიმცირისა და კლასების საკმაოდ უტვირთველობის გამო დაიხუთა ცალკეული სკოლები და კლასები. მაგალითად, მაიაკოვსკის რაიონში წლის განმავლობაში დაიხურა სამი სკოლა 15 კლასით, ქუთაისის რაიონში დაიხურა ათი სკოლა 64 კლასით.

ზოგიერთ რაიონში სახალხო განათლების ორგანოების სუსტი მუშაობის გამო სკოლებში არ იყო მთლიანად ჩაბმული ის ახალგაზრდობა, რომელიც აღოციებული იყო სასწავლო წლისათვის მზადების პროცესში. მაგალითად, ქარელის რაიონში 585 აღრიცხუ-

ლი ახალგაზრდიდან სწავლაში ჩაბმული იყო მხოლოდ 363 კაცი. ბორჯომის რაიონის სოფ. კობისხევის სკოლისათვის აღრიცხული 35 ახალგაზრდიდან სწავლაში ჩაბმული იყო 24 კაცი. სოფ. პ/ახალდაბის სკოლისათვის აღრიცხული 25 კაციდან—17 ახალგაზრდა; აჭარის ასსრ-ში 690 აღრიცხული ახალგაზრდიდან ჩაბმული იყო სწავლაში 518 კაცი და ა. შ.

სასწავლო წლის განმავლობაში სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებს ჩამოშორდა 6.377 მოსწავლე. რიგ სკოლებში მოსწავლეები ჩამოშორდნენ სკოლებს არასაპატიო მიზეზით, აგრეთვე შორეულ სამუშაოზე გაგზავნის გამო და სხვ. მაგალითად, ცაგერის რაიონში უმიზეზოდ ჩამოშორდა სკოლას 51 მოსწავლე; თბილისის რაიონის სოფ. მარტყოფის სკოლას ჩამოშორდა 38 მოსწავლე, მათ შორის 19 მოსწავლე უმიზეზოდ; თიანეთის რაიონის სოფ. ღუღლელების სკოლიდან განთესილია 13 მოსწავლე; თეთრიწყაროს რაიონის სკოლებიდან განთესილია 33 მოსწავლე; ახალციხის რაიონის სოფ. აწყურის სკოლიდან 16 მოსწავლე, რაც გამოწვეული იყო იმით, რომ ეს ახალგაზრდები ზამთრის პერიოდში გავიდნენ სხვა რაიონებში სეზონურ სამუშაოზე. ამავე მიზეზით წალკის რაიონის სკოლებს ჩამოშორდა 100-ზე მეტი მოსწავლე.

ზოგ შემთხვევაში სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლები მოთავსებული იყვნენ შეუფერებელ, ზოგჯერ უვარგის შენობებში. მაგალითად, ზნაურის რაიონის სოფ. ხუნდისუბნის სკოლა მოთავსებული იყო ადგილობრივი დაწყებითი სკოლის უვარგის შენობაში. ასევე ცულ პირობებში მუშაობდა იმავე ზნაურის რაიონის სოფ. თიღვის სოფლის ახალგაზრდობის რვაწლიანი სკოლა. ამ სკოლის საკლასო ოთახებში დაფები იატაკზე იდგა. დაფასთან გამოძახებული მოსწავლეები დაჩოქილი წერდნენ. თითონ დაფები ისე გაცრეცილი იყო, რომ ზედ ნაწერის გარჩევა თითქმის შეუძლებელი იყო. სკოლას არ გააჩნდა მცირე კუთხეც კი, სადაც შესაძლებელი იქნებოდა სასკოლო დოკუმენტებისა და საქმეების შენახვა. სწავლის დამთავრების შემდეგ სკოლის დირექტორს საკლასო ეურნალები შინ მიჰქონდა. რადგან მათი შესანახი ადგილი სკოლას არ გააჩნდა.

ცულ საბინაო პირობებში იმყოფებოდნენ ზემო-სვანეთის რაიონის სოფ. ცხუმარის, ფარის, ეცერის სკოლები, რომელთა შენობებში წვიმა თავისუფლად ჩამოდიოდა, ფანჯრებში მინები ჩამტვრეული იყო, ბუხრები ცულად თბებოდა და სხვ. დუშეთის რაიონის სოფ. მილახვრიანთკარის სკოლა მოთავსებული იყო ისეთ შენო-

ბაში, რომელიც ძველ ციხე-კოშკს მოგვაგონებს და სასკოლო მუშაობისათვის სრულებით შეუფერებელია.

ზოგ შემთხვევაში სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში სწავლების პროცესში ვერ იყენებდნენ ხელსაწყოებს, რეაქტივებს, თვალსაჩინოებას, ვერ აწარმოებდნენ ცდებს, რადგან მასობრივი სკოლები, რომელთა შენობებშიც ეს სკოლები მოთავსებული იყვნენ ყოველთვის არ იყვნენ უზრუნველყოფილი ხელსაწყოების საჭირო რაოდენობით.

ზოგიერთი რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებამ ვერ უზრუნველჰყო სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების სათანადო მომარაგება სახელმძღვანელოებით და სხვა სასწავლო ნივთებით. მაგალითად ზემო-სვანეთის რაიონის სოფ. ფარის სკოლაში გეოგრაფიის სახელმძღვანელო მოსწავლეთა უმრავლესობას არ გააჩნდა. ხულოსა და ბათუმის რაიონების ზოგიერთ სოფელში განათლების განყოფილებათა სუსტი კონტროლისა და სკოლების დირექტორთა უყურადღებობის გამო სოფლის ახალგაზრდობის სკოლებს არ გამოუყვეს სახელმძღვანელოებისა და რვეულების კუთვნილი რაოდენობა. ამის შედეგად სოფლის ახალგაზრდობის სკოლები აღნიშნულ რაიონებში განიცდიდნენ სახელმძღვანელოებისა და რვეულების ნაკლებობას.

რიგ სკოლებში მოუწესრიგებელი იყო სასკოლო დოკუმენტაცია. მაგალითად, ზნაურის რაიონის სოფ. ხუნდისუბნის სკოლაში სრულებით არ მოიპოვებოდა მოსწავლეთა პირადი საქმეები. იმავე რაიონის სოფ. თიღვის რვაწლიან სკოლაში საკლასო ჟურნალებსა და ვაკვეთილების ცხრილს გარდა არავითარი დოკუმენტი არ მოიპოვებოდა, არც ერთი მოსწავლესე არ იყო შედგენილი პირადი საქმე.

ზოგიერთი სკოლა თავის დროზე არ იყო უზრუნველყოფილი საჭირო გეგმებით. მაგალითად, ზნაურის რაიონის სოფ. თიღვის სკოლას სასწავლო წლის პირველ ნახევარში არ ჰქონდა სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის გეგმა, აგრეთვე სამუშაო გეგმები ცალკეულ დისციპლინებში. სკოლას ასევე არ გააჩნდა პედსაბჭოს სამუშაო გეგმა და პედსაბჭოს სხდომების ოქმები. იმავე რაიონის სოფ. ხუნდისუბნის სკოლაში სამუშაო გეგმები არასწორად იყო შედგენილი, საკითხები გეგმებში ზოგადად იყო ფორმულირებული, ზოგჯერ კი გაუგებრდაც.

ზოგ რაიონში ადგილობრივი ორგანიზაციები არ აქცევდნენ ყურადღებას ამ სკოლებს და არ ცდილობდნენ შესაფერისი დახმარება აღმოეჩინათ მათთვის სათანადო ასაკის ახალგაზრდობის აღრიცხვისა და სწავლაში ჩაბმის, მოსწავლეთა კონტინგენტების

შენარჩუნების, მეცადინეობაზე დასასწრებლად მათთვის ნორმალური პირობების უზრუნველყოფის საქმეში. მაგალითად, თიანეთის რაიონის კომკავშირულ ორგანიზაციას სასწავლო წლის განმავლობაში არც ერთხელ არ განუხილავს სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მუშაობის საკითხი და არ დაუსახავს რაიმე ღონისძიება ამ სკოლების მდგომარეობის გაუმჯობესებისათვის. ასევე წალენჯიხის რაიონში ადგილობრივი ორგანიზაციები არ უწყობდნენ ხელს მუშაობაში აღნიშნულ სკოლებს. წალკის რაიონის თ-ქილისის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ჯეირანოვი არაერთარ ყურადღებას არ აქცევდა ადგილობრივი სკოლის მუშაობას, სკოლა არ მოამარაგა სათბობით, მოსწავლეებს გზავნიდა ისეთ სამუშაოზე, რაც მათ არ აძლევდა მეცადინეობაზე დასწრების საშუალებას, რის შედეგადაც მოსწავლეები სკოლას ჩამოშორდნენ და სკოლაც მიმდინარე წლის თებერვალში სრულებით დაიხურა. ამასთანავე ერთად წალკის რაიკავშირი დროულად არ ამარაგებდა ნავთებით სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებს, რის გამოც ადგილი ჰქონდა მეცადინეობის ჩაშლის შემთხვევებს. ხულოს რაიონში სოფ. დიდაქარის მესამე ინტერნაციონალის სახ. კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ნ. გობაძე მოსწავლეებს შორეულ სამუშაოზე აგზავნიდა, რაც იწვევდა მეცადინეობის ხშირ გაცდენებს. მახარაძის რაიონის სოფ. შემოქმედის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ე. დარჩია დაეინებით მოითხოვდა მოსწავლეების სკოლიდან განთავისუფლებას იმიტომ, რომ „იგი მუშა ხელია და ცდება სამუშაოს“. სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ზოგიერთ სოფელში კოლმეურნეობები თავის დროზე არ ათავისუფლებდნენ მოსწავლეებს საკოლმეურნეო სამუშაოდან. ამის გამო ზნაურის რაიონის სოფ. თიღვის, ზუნდისუბნის, კეხვის და ზოგიერთ სხვა სოფელში მეცადინეობა სკოლებში იწყებოდა საღამოს 8—9 საათზე და გრძელდებოდა ღამის 12 საათამდე. ცუდი იყო მეცადინეობაზე მოსწავლეთა დასწრება.

ამასთან ერთად სოფლის ახალგაზრდობის ყველა სკოლის დირექტორი როდი გრძნობდა პასუხისმგებლობას სკოლის მუშაობაზე. მაგალითად, ზუგდიდის რაიონის სოფ. კახათის სკოლის დირექტორი რ. ჯიქია იშვიათად ესწრებოდა მასწავლებელთა გაკვეთილებს, არ ამოწმებდა მასწავლებელთა მუშაობის ხარისხს, არ აწარმოებდა მეთოდურ მუშაობას მასწავლებელთა დასახმარებლად, ყურადღებას არ აქცევდა საკლასო ჟურნალებში ყოველდღიურ აღრიცხვიანობას. სკოლის ადმინისტრაციის ცუდი მუშაობის შედეგად ამ სკოლაში ხშირი იყო მეცადინეობის გაცდენა. ასევე სუსტად მუშაობდა ლაგოდების რაიონის სოფ. ბაისუბნის რვაწლიანი სკო-

ლის დირექტორი ა. ორმოცაძე, რომელიც იშვიათად ესწრებოდა გაკვეთილებს, ხოლო რასაც დასწრებია, ისიც ფიქსირებული არ ჰქონდა. წულუკიძის რაიონის სოფ. ხიდის სკოლის დირექტორი ს. ჩაგუნავა გულგრილად ეკიდებოდა თავისი მოვალეობის შესრულებას, არ ჰქონდა მოწესრიგებული მოსწავლეთა პირადი საქმეები და სხვ. ბორჯომის რაიონის სოფ. კორტანეთის სკოლის დირექტორი ა. ჟღენტი ასევე გულგრილად ეკიდებოდა საქმეს. გეგმით გათვალისწინებული და აღრიცხული 19 მოსწავლიდან მან სწავლაში მხოლოდ 11 კაცი ჩააბა, მაგრამ უყურადღებობის გამო წლის ბოლომდე ისინიც განითესენ.

ყველა სკოლაში დამაკმაყოფილებლად არ იყო დაყენებული სასწავლო აღმზრდელი მუშაობა. ზოგიერთი მასწავლებელი გულგრილად ეკიდებოდა მასზე დაკისრებულ საქმეს, მუშაობდა უგეგმოდ და უსისტემოდ, საკმაოდ არ ზრუნავდა მოსწავლეთა აკადემიური წარმატებისათვის, რის შედეგად ზოგიერთ სკოლაში მოსწავლეთა ცოდნის დონე დაბალი იყო.

მაგალითად, სუსტად იყო დაყენებული მუშაობა თიანეთის რაიონის ზოგიერთ სკოლაში. სოფ. სიმონიანთხევის (მასწ. მ. რამიშვილი) და ლულელების (მასწ. ს. ზარაფანდაშვილი) სკოლებში მოსწავლეებმა სუსტად იცოდნენ ქართული ენა და ლიტერატურა. მიუხედავად იმისა, რომ პროგრამით გათვალისწინებული მასალა ფორმალურად გავლილია, მოსწავლეთა ცოდნის დონე დამაკმაყოფილებელი არ არის. სათანადო სიმაღლეზე არ იდგა აგრეთვე ისტორიის სწავლება (მასწ. თ. კრიჟანოვსკაია).

ცუდად მუშაობდა სასწავლო წლის განმავლობაში აგრეთვე სამხრეთ-ოსეთის ავტ. ოლქის სტალინირის რაიონის სოფ. ძარწემის, ზნაურის რაიონის სოფ. თიღვის, ბათუმის რაიონის სოფ. ურეკის სკოლების ზოგიერთი მასწავლებელი.

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, სახალხო განათლების საოლქო და რაიონულმა განყოფილებებმა მიიღონ გადაიმკრელი ზომები ახალ, 1949—1950 სასწავლო წელს სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მდგომარეობისა და მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად, რისთვისაც:

ა) უმოკლეს დროში უზრუნველჰყონ სოფლის ახალგაზრდობის იმ კონტინგენტების აღრიცხვა და დაზუსტება, რომლებიც ჩაბმულნი უნდა იქნან სწავლაში.

სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების დაკომპლექტების სათანადოდ ჩასატარებლად დაიქირონ უშუალო კავშირი ადგილობრივ საბჭოთა, პარტიულ, კომკავშირულ, პროფკავშირულ ორგანიზაციებთან, საბჭოთა მეურნეობებთან და კოლმეურნეობებთან და მათი მეშვეობით გაატარონ საჭირო ღონისძიებანი.

ბ) გადასინჯონ სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებისა და მასობრივ სკოლებთან არსებული კლასების ქსელი. დროულად უზრუნველყონ სკოლებისა და კლასების გახსნა, რაც გათვალისწინებულია მოცემული გეგმით.

იმ შემთხვევაში, როდესაც არის დამატებითი სკოლებისა და კლასების გახსნის აუცილებელი საჭიროება, სათანადო მოთხოვნა დროულად წარმოადგინონ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში.

გ) ჩატარებული აღრიცხვის საფუძველზე დააკომპლექტონ სკოლები მოსწავლეთა სათანადო კონტინგენტებით, ამასთან უზრუნველყონ მცირერიცხოვანი კლასების დაკომპლექტება მოსწავლეთა სათანადო რაოდენობით.

დ) დროულად მიიღონ ზომები სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების სათანადო ბინებით უზრუნველსაყოფად, ამასთან მისცენ საშუალება საღამოს სკოლებს შეუფერხებლად ისარგებლონ მასობრივი სკოლის სასკოლო და სასწავლო მოწყობილობით, კაბინეტებით, ბიბლიოთეკით და სხვ.

ე) საერთო ფონდიდან მოამარაგონ სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მოსწავლეები სახელმძღვანელოებით, რვეულებით და სასწავლო ნივთებით, მასობრივი სკოლების მოსწავლეთა თანაბრად.

ვ) მიიღონ საჭირო ზომები სკოლების განათების უზრუნველსაყოფად, იქონიონ თითოეულ კლასზე 4—5 ლამპა, ხოლო სადაც ელექტრონის განათებაა, იქონიონ მარაგი 1—2 ლამპის რაოდენობით თითოეულ კლასზე; ამასთან ერთად დროულად მოამარაგონ სკოლები საკმაო რაოდენობის სათბობათ.

ზ) უმოკლეს ვადაში გადასინჯონ სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების დირექტორთა (გამგეთა) და მასწავლებელთა შემადგენლობა და სუსტი მუშაკები, რომლებმაც გასულ სასწავლო წელს ვერ გამოიჩინეს მუშაობის სათანადო უნარი, შესცვალონ საჭირო კვალიფიკაციის მქონე კადრებით.

ამ სკოლების დირექტორებად და მასწავლებლებად, როგორც წესი, შერჩეულ იქნან მასობრივი სკოლების დირექტორები (გამ-

გეები) და მასწავლებლები, რომლებსაც აქვთ სათანადო გამოცდილება და შესწევთ უნარი მოზრდილებთან მუშაობისა.

თ) ადგილობრივ ხელმძღვანელ ორგანიზაციებში დასვან საკითხი სასოფლო საბჭოებისა და კოლმეურნეობების მხრით ამ სკოლებზე დახმარების და ხელშეწყობის შესახებ და მიიღწიონ იმას, რომ აღკვეთილ იქნეს შორეულ სამუშაოზე მოსწავლეთა გაგზავნა.

ი) დამდეგი სასწავლო წლის დაწყების წინ ჩაატარონ სოფლის ახალგაზრდობის სალამოს სკოლების დირექტორთა¹ (გამგეთა) და მასწავლებელთა თათბირები, სადაც განხილულ იქნეს ამ სკოლების სასწავლო გეგმები. პროგრამები და მეთოდური მითითებანი სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მუშაობის საკითხებზე.

აღნიშნულ თათბირებზე განიხილონ აგრეთვე ღონისძიებანი, რომლებმაც უნდა უზრუნველჰყოს დამდეგ სასწავლო წელს სოფლის ახალგაზრდობის სალამოს სკოლების მდგომარეობისა და მუშაობის გაუმჯობესება.

კ) შემოღებულ იქნეს პრაქტიკაში სოფლის ახალგაზრდობის სკოლის ანგარიში კოლმეურნეობის გამეგობის სხდომაზე, სადაც განხილული იქნება სკოლის მდგომარეობა და მუშაობა (სკოლის მატერიალური ბაზა, გათბობა-განათება, ხელსაწყოებით უზრუნველყოფა, მეცადინეობაზე მოსწავლეთა დასწრება და სხვ.) და დასახულ იქნება ღონისძიებანი სკოლის მუშაობის გაუმჯობესებისათვის.

ლ) კომკავშირის ადგილობრივ ორგანიზაციებში დასვან საკითხი სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მუშაობის შესახებ და დასახონ ღონისძიებანი მათი მუშაობის გაუმჯობესებისათვის.

მ) კატეგორიულად აიკრძალოს სოფლის ახალგაზრდობის სკოლებში იმ მოსწავლეთა მიღება, რომლებიც აკადემიური ჩამორჩენილობის ან ცუდი ყოფაქცევის გამო გასული ან გარიცხული არიან მასობრივი სკოლიდან.

ნ) სათანადო ყურადღება მიიქციონ დოკუმენტაციის საქმეს სოფლის ახალგაზრდობის სკოლებში, მოსწავლეთა პირადი საქმეების წარმოებას, მოსწავლეთა ჩარიცხვას, ხოლო მათი არასწორად ჩარიცხვის შემთხვევაში მკაცრი სასჯელი დაადონ დამნაშავეებს.

ო) ახალი სასწავლო წლისათვის მოსამზადებელი საორგანიზაციო მუშაობა წარმართონ ისეთნაირად, რომ სოფლის ახალგაზრდობის სალამოს სკოლებში უზრუნველყოფილი იქნეს ნორმალური მეცადინეობის დაწყება 1 ნოემბერს.

პ) ყოველმხრივად გააძლიერონ ხელმძღვანელობა და კონტროლი სოფლის ახალგაზრდობის სალამოს სკოლებზე, სასწავლო წლის

ვანმავლობაში სისტემატურად შემოწმონ ამ სკოლების მდგომარეობა და მუშაობა და შემოწმების საფუძველზე მისცენ სკოლის დირექტორებს (გამგეებს) და მასწავლებლებს საჭირო მითითებანი მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის.

2. დავეალოს სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების დირექტორებს (გამგეებს):

ა) ახალი სასწავლო წლისათვის წესრიგში მოიყვანონ მოსწავლეთა პირადი საქმეები და სასკოლო დოკუმენტები, უზრუნველყონ სასკოლო დოკუმენტაციის წარმოებისა და მოვლა-შენახვის წესების დაცვა.

ბ) გაუწიონ შესაფერისი დახმარება კონსულტაციებით სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მოსწავლეებს, რომლებსაც მიცემული აქვთ საშემოდგომო გამოცდა.

გ) მტკიცედ დანერგონ სკოლებში გეგმიანი მუშაობა, დროულად უზრუნველყონ სკოლის წლიური სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის გეგმის, აგრეთვე ცალკეულ სასწავლო დისციპლინებში სამუშაო გეგმების შედგენა, განხილვა და დამტკიცება.

დ) სკოლის სამუშაო გეგმებში გაითვალისწინონ სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მუშაობის სპეციფიკა და სასკოლო მუშაობის ყველა მხარე.

ე) ყოველმხრივად გააძლიერონ ხელმძღვანელობა და კონტროლი მასწავლებელთა მუშაობაზე, სისტემატურად მოისმინონ გაკვეთილები სხვადასხვა დისციპლინებში, მასწავლებელთათვის მიცემული მითითებები გააფორმონ წერილობით და კონკრეტული სახით, მასწავლებელთა მუშაობის შემოწმების შედეგები დროგამოშვებით განიხილონ პედაგოგთა სხდომებზე, დასახონ და გაატარონ საჭირო ღონისძიებანი სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სათანადო სიმაღლეზე დაყენებისათვის.

ვ) გააძლიერონ სკოლაში მეთოდური მუშაობა, მეთოდგაერთიანებებსა და საგნობრივ კომისიებში რეგულარულად განიხილონ სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლებში სწავლების მეთოდის საკითხები.

ზ) მოაწესრიგონ საკლასო ჟურნალების წარმოება, უზრუნველყონ საკლასო ჟურნალებში გავლილი მასალის ყოველდღიური აღნიშვნა, მოსწავლეთა აკადემიური წარმატების მიმდინარე შეფასების სისტემატური აღრიცხვა და მოსწავლეთა მიერ გაკვეთილების გაცდენა-დაგვიანების აღნიშვნა.

თ) სასოფლო საბჭოებთან და კოლმეურნეობებთან დაამყარონ მჭიდრო კავშირი და მათი მეშვეობით და დახმარებით უზრუნველ-

ჰყონ მოსწავლეთა მიერ არასაბატიო მიზეზებით მეცადინეობის
გაცდენის აღკვეთა.

3. სოფლის ახალგაზრდობის საღამოს სკოლების მასწავლებლებში:

ა) ყოველთვის იქონიონ გაკვეთილის გეგმები, შეიმუშაონ და
იქონიონ დამტკიცებული წლიური და ნახევარწლიური სამუშაო
გეგმები, რომელთა შესაბამისად აწარმოონ მუშაობა სათანადო
სასწავლო დისციპლინებში.

ბ) ქართულ ენასა და ლიტერატურაში, რუსულ ენასა და ლიტერატურაში აგრეთვე მათემატიკაში წერითი სამუშაოები ჩაატარონ დადგენილი რაოდენობით, განუხრელად დაიცვან ამ დარგში არსებული ნორმები და სახეები, გულდასმით გაასწორონ წერითი ნამუშევრები და ავარჯიშონ მოსწავლეები შეცდომების გასწორებაზე.

გ) ყოველდღიურად აწარმოონ მუშაობა მოსწავლეთა ზეპირი და წერითი მეტყველების კულტურისა და საერთოდ აკადემიური წარმატების ამოღლებისათვის.

4. მიღებულ იქნეს ცნობად, რომ განათლების სამინისტროს კოლეგიის მიერ თავის დროზე იყო მიღებული სათანადო ზომები იმ დამახინჯებათა გამო, რაც სასწავლო წლის განმავლობაში გამოვლინებული იყო სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების მუშაობაში.

5. მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების განყოფილებამ გაუწიოს სოფლის ახალგაზრდობის სკოლებს საჭირო კონტროლი, ხელმძღვანელობა და დახმარება ახალი, 1949—1950 სასწავლო წლისათვის მზადების საქმეში, აგრეთვე ამ სკოლების მდგომარეობისა და მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის ბრძოლის საქმეში.

საქართველოს სსრ განათლების

მინისტრი **3. კუპრაძე**

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 2711

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსადმი

1949 წლის 20 აგვისტო.

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მიერ 1949—50 სასწავლო წლის სამზადის ჩატარებული სამზადისის შესახებ.

შემოწმებით დადასტურდა, რომ მთელი რიგი რაიონების მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლები 1949—50 სასწავლო წლის სამზადისს დროულად შეუდგნენ და ახალ სასწავლო წელს მომზადებული ხვდებიან.

ჩატარებულია სკოლის გარეშე დარჩენილი ახალგაზრდობის აღრიცხვა, დაზუსტებულია სკოლებში და ცალკეულ კლასებში ჩასაბმელი კონტინგენტი, დაკომპლექტებულია კლასები მოსწავლეთა სათანადო რაოდენობით, სკოლები ძირითადად მომარაგებული არიან სახელმძღვანელოებით და საჭირო სასწავლო ნივთებით, ხოლო რიგი სკოლები მომარაგებული არიან სათბობითაც.

მაგრამ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა ზოგიერთი სკოლა მომავალ სასწავლო წელს ვერ ხვდება სათანადოდ მომზადებული. ზოგან ჯერ კიდევ არაა ჩატარებული სკოლის გარეშე დარჩენილი ახალგაზრდობის აღრიცხვა. მაგალითად, ქ. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის № 10 და № 12 საშუალო სკოლებს სუსტი კავშირი აქვთ საწარმო-დაწესებულებებთან, სუსტად ატარებენ მუშაობას მუშა ახალგაზრდობის გამოვლინებისა და აღრიცხვისათვის. ქ. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის № 12 სკოლას, მცხეთის რაიონის სოფ. ქვედა-ნიჩბისის მოზრდილთა სკოლას არ მიუღიათ ზომები სათბობით მომარაგებისათვის და სხვ. ქ. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის № 8 საშუალო სკოლაში, სტალინირის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლაში, წალკის და ზოგიერთ სხვა მოზრდილთა სკოლებში არ არის უზრუნველყოფილი, რომ სასწავლო წლის დასაწყისისათვის სკოლაში მზად იყოს კარგად დამუშავებული სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის გეგმები.

ზოგიერთ სკოლაში არ არის მიღებული საჭირო ზომები სკოლების ხელსაწყოებით და რეაქტივებით უზრუნველყოფისათვის (ქ. ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის № 3 სკოლა, სტალინირის, ჩხოროწყუს მოზრდილთა სკოლები და სხვ.).

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებში მომავალი 1949—50 სასწავლო წლის სამზადისში არსებულ ნაკლოვანებების გამოსწორებისა და სასწავლო წლის მომზადებულად შეზღვევრის მიზნით

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. წინადადება მიეცეს მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების დირექტორებს:

ა) დაუყოვნებლივ დაუკავშირდნენ სათანადო საწარმო-დაწესებულებებს, გამოავლინონ და ჩააბან სწავლაში ის ახალგაზრდები, რომლებიც თავის დროზე არ ყოფილან აღრიცხული და გამოვლინებული.

ბ) სკოლების მატერიალური ბაზის განმტკიცების მიზნით დასვან საწარმო-დაწესებულებათა ხელმძღვანელებთან საკითხი იმის შესახებ, რომ მათ ხელი შეუწყონ და დაეხმარონ სკოლებს, კერძოდ დროულად მოამარაგონ ისინი შეშით, ნავთით, ნავთის ლამპებით და სხვ.

გ) დასვან საწარმო-დაწესებულებათა ხელმძღვანელებთან საკითხი იმის შესახებ, რომ სალამოს და ლამის ცვლებში მომუშავე მოსწავლეები გადაიყვანონ დილის ცვლაში, აღკვეთონ საზეგანაკვეთო სამუშაოზე მოსწავლეთა ჩაბმის პრაქტიკა და სწავლის დაწყებიდანვე შეუქმნან მოსწავლე მუშებს პირობები მეცადინეობაზე ნორმალურად დასწრებისათვის.

2. სახალხო განათლების საქალაქო და რაიონულ განყოფილებათა გამგეებმა:

ა) სისტემატურად შეამოწმონ მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მზადყოფნა ახალი სასწავლო წლისათვის და ნაკლოვანებათა გამოვლინებისთანავე დაუყოვნებლივ მიიღონ ზომები მდგომარეობის გამოსასწორებლად.

ბ) საქალაქო და რაიონულ ხელმძღვანელ ორგანოებში დასვან საკითხი აღნიშნული სკოლებისადმი დახმარებისა და ხელშეწყობის შესახებ და მიაღწიონ საკითხის დადებითად გადაწყვეტას.

საქართველოს სსრ განათლების

მინისტრი ვ. კუპრაძე

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 3631

საქართველოს სსრ განათლების საინინსტროსადმი

1949 წლის 12 ოქტომბერი.

1948—1949 სასწავლო წელს მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა საშუალო სკოლებში სიმწიფის ატესტატის მისაღები წერიტი ნამუშევრების რიცხვის შემცირებისა და უმაღლეს სასწავლებლებში ჩატარებული გამოცდების შედეგების შესახებ

გასულ 1948—1949 სასწავლო წელს მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებში სიმწიფის ატესტატის მისაღები წერიტი ნამუშევრების განხილვამ და უმაღლეს სასწავლებლებში ჩატარებული მისაღები გამოცდების შედეგებმა ცხადჰყო, რომ ხსენებულ სკოლებში წინა წლებთან შედარებით საგრძნობლად გაუმჯობესდა სასწავლო-აღმზრდებლობითი მუშაობა, ამოღდა მოსწავლეთა საერთო განვითარების დონე, განმტკიცდა დამოუკიდებელი მუშაობის ჩვევები. მეცნიერების საფუძვლების დაუფლებასთან ერთად ამოღდა მოსწავლეთა იდეურ-პოლიტიკური დონე, განმტკიცდა კომუნისტური მსოფლმხედველობა, საბჭოთა პატრიოტიზმის და საბჭოთა ეროვნული სიამაყის გრძნობა. წერიტი ნამუშევრები მკაფიოდ ასახავენ ჩვენი ახალგაზრდობის უსაზღვრო სიყვარულს და ერთგულებას ჩვენი დიადი სამშობლოსადმი.

ოქროსა და ვერცხლის მედლებზე სკოლების მიერ წარმოდგენილ 67 კაციდან ეს საპატიო ჯილდო მიიღო 59 კაცმა, როგორც მედალოსნების, ისე არამედალოსნების წერიტი ნამუშევრების განხილვამ ცხადჰყო, რომ ზემოხსენებულ სკოლებში წერიტი მეტყველების კულტურა თანდათან მაღლდება. მოსწავლეთა მნიშვნელოვანი ნაწილი კარგადაა დაუფლებული წიგნზე დამოუკიდებლად მუშაობისა და მართლწერის წესებს. ცალკეული საგნების მიხედვით წერიტი ნამუშევრები იძლევა შემდეგ სურათს:

ქართული ენა და ლიტერატურა

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების მეთერთმეტე კლასების მოსწავლეთა დიდ ნაწილს მტკიცედ შეთვისებული ქართული ენისა და ლიტერატურის საპროგრამო მასალა, შეგნ-

შულად ფლობს ლიტერატურულ ტექსტს, ზეპირად იცის სათანადო ადგილები, თავისი აზრის დასამტკიცებლად მოხერხებულად მოიხმობს ყვეს ციტატები, ეტყობა ნაკითხობა და თვალთახედვის სიფარ- თოვე; სწორად ადგენს საწერი ოემის გეგმას და ნაწარმოებში იცავს შინაარსის მთლიანობას, ლოგიკურად მსჯელობს და გამო- აქვს სწორი დასკვნები; ემარჯვება მხატვრული და იდეური ანა- ლიზის გაკეთება, კარგად ფლობს გრამატიკულ წესებს და სხვა.

მაგრამ ამასთან ერთად რიგ სკოლებში ჯერ კიდევ ადგილი აქვს მოსწავლეთა წერიითი მეტყველების კულტურის დაბალ დონეს, მასწავლებლის მიერ საგნის სწავლებისადმი უპასუხისმგებლო და- მოკიდებულებას, მწერლის შემოქმედებისა და მისი ცალკეული ნაწარმოემის ზერელე განხილვას, ფორმალიზმს სწავლებაში და ლიბერალიზმს მოსწავლეთა ცოდნის შეფასებაში.

მაგალითად, ქ.თბილისის მუშა ახალგაზრდობის 1-ლი საშუალო სკოლის (დირექტორი ვახტანგ მშველიძე, მასწავლებელი ლუბა კვატაშიძე) მოსწავლის მ.დაუშვილის ნამუშევარში ფურცელნახე- ვარზე დაშვებულია 38 გრამატიკული შეცდომა, ნაწერის აზრი ბუნ- დოვანია, ხოლო წინადადებები გაუმართავი, კალიგრაფია კი ცუ- დი. მიუხედავად ყოველივე ამისა, ნამუშევარი შეფასებულია „სამ- ზე“. ამავე სკოლის მოსწავლის ნუნუ შარმანიშვილის ნამუშევარში 40 გრამატიკული შეცდომაა, თემაზე პასუხი გაცემულია არასწო- რად, მაგრამ შეფასებულია „სამზე“. მოსწავლე ავთანდილ ამაშუ- კელის წერით ნამუშევარში მასწავლებლისა და კომისიის წევრთა მიერ გაუსწორებელია 28 შეცდომა. თემაზე „ბუნება ვაჟა ფშა- ველას შემოქმედებაში“ მოსწავლე ამაშუკელი სწერს: „სრულებითაც არა ვაჟა სრულებითაც არ აიგივეებს, ბუნებას ღმერთთან და ბუ- ნებას არ აღმერთებს“, „ბუნება ვაჟას აზრით არც ღმერთია და არც მისი ლანდია“, „მაგრამ ბუნების ყოველი წევრი ერთმანეთთან ურ- თიერთ მჭიდრო კავშირში იმყოფებიან და აი ამ წევრებს, ამ საგ- ნებს ერთმანეთსაგან მოწყვეტა წარმოუდგენლად მიაჩნიად“, „ბუნე- ბა ეს ის ძუძუს დაუღვევლი რძეა, რომლითაც იკვებება თვით ადამიანი“, „იგი მზად არის ყოველგვარი დახმარება გაუწიოს მას თუნდ შეეწიროს ამ დახმარების შესრულებას“. ეს შეცდომები მა- სწავლებლის მიერ შენიშნული არაა. ასევე გაუსწორებელია ამავე სკოლის მოსწავლეების ლილი სოხაძის, ნუნუ ალავიძის, სერგო ფანცულაიას წერითი ნამუშევრები.

თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-ნ საშუალო სკოლის (ყოფი- ლი დირექტორი იროდიონ ბუგინიშვილი) მოსწავლის მაყვალა ქვლივიძის საგამოცდო წერითი ნამუშევარი თემაზე „გ. ტაბიძის

შემოქმედება“ ზერელედ და სუსტად არის დამუშავებული, მასში საკმაოდ არ არის გაშუქებული პოეტის საბჭოთა პერიოდის შემოქმედება. წარმოდგენილ ნამუშევარში მოსწავლეს დაშვებული აქვს ენობრივი შეცდომები, ვერ ახერხებს აზრის ნათლად გადმოცემას. მაგალითად, იგი წერს: „პოეტი გრძნობდა და განიცდიდა იმ დიად სახალხო მოძრაობის საპასუხოდ მეფის მიერ გამომუშავებულ მტარვალურ ზომებს“, „მის ირგვლივ უკუნი და წყვილიადი სახე მთელი საშინელებით ჩაიწვა“. მოსწავლე ხმარობს ისეთ არასწორ გამოთქმას, როგორცაა: „ინვიდუალური განცდების პოეტი“ და სხვ. ასეთივე სუსტ შთაბეჭდილებას სტოვებს იმავე სკოლის მოსწავლის ვლადიმერ წირღვავას ნამუშევარი, რომელშიც შეცდომები მასწავლებლის მიერ გაუსწორებელია.

ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის მე-2 საშუალო სკოლის (დირექტორი გიორგი მაქავარიანი, მასწავლებელი ქეთევან კუბლაშვილი) მოსწავლის ნუცა ჭუმბურიძის ნამუშევარი ღარიბია შინაარსით, მოსწავლე ვერ ახერხებს აზრის ნათლად გამოთქმას. მაგალითად, იგი წერს: „ეგ. ნინოშვილი ეკუთვნოდა ხალხს. იგი მოძმე და მონაწილე მძიმე ყოფისა, მისი მისწრაფებაა თავისუფლებისაკენ იგი დიდი ჰუმანისტი მწერალია, რომელიც მის ნაწარმოებში გამოსკვივის „კაცია მუნჯადი“ „გოგია უიშვილი“ „სიმონ ძალადი“ იმ საზოგადოების წარმომადგენლებია“. ასევე ბუნდოვანია იმავე სკოლის მოსწავლის ჩირაძის ნაწერი. მაგალითად, იგი ხმარობს ასეთ წინადადებებს: „ეს სიტყვები კიდევ მეტ სიმართლეს შეიცავენ საშინელ საქართველოს სინამდვილეს“ და სხვ.

თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-7 საშუალო სკოლის (დირექტორი ტიმოთე მალღაფერიძე, ყოფ. მასწავლებელი სიმონ სხირტლადი) მოსწავლის გაიოზ შავერზაშვილის ნამუშევარი (თეთრი) დამთავრებული არ არის, მხოლოდ რამდენიმე სტრიქონია დაწერილი ისიც ექვსი უხეში შეცდომით. მასწავლებლის მიერ შეფასებული და ხელმოწერილია შავი, რომელიც ისეთი ცუდი ხელითაა დაწერილი, რომ ძნელია მისი წაკითხვა. ამ ნაწერში მრავალი ენობრივი შეცდომაა, რომელიც ხაზგასმულიც არ არის. ამავე სკოლის მოსწავლის გიორგი ბალავაძის მიერ წარმოდგენილია ორი შავი, რომლებზეც ერთს აწერია „გიორგი“, მეორეს კი „ეორა“. ამ ნამუშევრებიდან არცერთი სრულებით არ ემთხვევა არც თეთრს და არც თემას. ამ ნამუშევარში 20-ზე მეტი გრამატიკული შეცდომაა, მათ შორის უხეშიც (მაგ.: პოეზის (პოეზიის,) შიქმნა (შეიქმნა) და სხვ.), მაგრამ ბევრი შეცდომა ხაზგასმული არაა. ამავე სკოლის მოსწავლის ეთერი სარაჯიშვილის ნამუშევარს კომისია ასეთ შეფასებას

აძლევს: „საუკეთესოდაა დაწერილი, როგორც ენობრივად, ისე შინაარსობრივად“. ნამუშევარი შეფასებულია „ხუთზე“, მაშინ როდესაც მასში 37 შეცდომაა ენობრივი და პუნქტუაციური.

ლაგოდების მოზრდილთა საშუალო სკოლის (დირექტორი გრიგოლ წიქარიშვილი, მასწავლებელი ნინო ბალიაშვილი) მოსწავლეთა ნამუშევრებს აწერია: „საპაექტო (?) სამუშაო ქართულ ენასა და ლიტერატურაში“. ამ სკოლის მოსწავლეები სუსტად ერკვევიან თემაში, ვერ იცავენ ნამუშევარში შინაარსის მთლიანობას და ვერ ახერხებენ ნაწარმოების იდეურსა და მხატვრულ ანალიზს.

რუსული ენა და ლიტერატურა

აბიტურიენტების საგრძნობ ნაწილს შეგნებულად აქვს შეთვისებული რუსული ლიტერატურის კურსი. მათ ნათელი წარმოდგენა აქვთ რუსული ენის წყობასა და გრამატიკულ ფორმებზე, უნარი შესწევთ ლოგიკურად და გრამატიკულად სწორად ააგონ ზეპირი და წერილობითი სიტყვა, დამაკმაყოფილებლად არიან დაუფლებულნი პრაქტიკულ სასაუბრო ენას. მაგრამ მიღწევებთან ერთად ადგილი აქვს სერიოზულ ნაკლოვანებებსაც, რომლებიც ჯერ კიდევ ახლავს რუსული ენისა და ლიტერატურის სწავლებას. მასწავლებელთა სუსტი მუშაობის შედეგად ზოგიერთ სკოლაში დაბალია მოსწავლეთა ცოდნის დონე. მათ ნამუშევრებში, რომლებიც ყოველთვის არაა გასწორებული მასწავლებელთა მიერ, ხშირია უხეში სტილისტური პუნქტუაციული და აზრობრივი შეცდომები, მაგალითად: ქ. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-3 საშუალო სკოლის (დირექტორი დავით კუბლაშვილი, მასწავლებელი იური მდივანი) XI კლასის მოსწავლე ბაირამოვა წერს: „Идея романа „Мать“ в том, что человек имеет право совершать все, что он захочет, хотябы ценой унижений и страданий других“.

სუსტია მუშა ახალგაზრდობის მე-6 საშუალო სკოლის (მასწავლებელი ანა ზილბერბერგი) მოსწავლე ვ. ავოევის ნამუშევარი თემაზე: „Маяковский—великий патриот своей родины“. ამ ნამუშევარში მრავლად მოიპოვება მასწავლებლის მიერ გაუსწორებელი შეცდომები. მაგ., „Предчувствие“, „великолепным образом служения народу“, „писатели должны отдать все свое творчество служению отечества“. და სხვ. ასევე სუსტია ამავე სკოლის მოსწავლელის ლეონ არუთინოვის ნამუშევარი. გარდა პუნქტუაციური შეცდომებისა, გვხვდება ორთოგრაფიული შეცდომებიც: „Экзаменационная“, „лошадинное“, „адержать“ და სხვ., რომლებიც მასწავლებლის მიერ გაუსწორებელია. ამავე სკოლის მოსწავლეების

თამარ არდიშვილისა და ნათელა ადამიას წერიითი ნამუშევრები ერთმანეთის ასლია, რაც მასწავლებელს არ შეუშინებია და ორივე ნამუშევარი შეფასებულია „4“-ზე.

მათემატიკა

გასულ წელთან შედარებით ჩვენს სკოლებში საგრძნობლად ამაღლდა მოსწავლეთა მათემატიკური კულტურა, მოსწავლეები შეგნედულად იყენებენ გარდაქმნათა რაციონალურ ხერხებს, ისინი დაუფლებულნი არიან განტოლების შედგენით ამოცანების ამოხსნას, მართებულად აწარმოებენ მიღებული ფესვების ვარჯისიანობის ან უვარჯისობის დასაბუთებას ამოცანის პირობების მიხედვით, კარგად იყენებენ ტრიგონომეტრიის ფორმულებს გეომეტრიული ამოცანების ამოსახსნელად, კარგად ფლობენ ნახაზების აგების ტექნიკას ამოცანის პირობების შესაბამისად, აგრეთვე დალაგებისა და ლოგარითმულ გამოანგარიშებათა ტექნიკას.

მაგრამ ზოგიერთ სკოლაში ჯერ კიდევ არ არის აღმოფხვრილი მათემატიკის სწავლებაში ყველა ნაკლოვანება, რაც მასწავლებლისა და სკოლის ხელმძღვანელობის თავისი საქმისადმი ზერელე დამოკიდებულებას უნდა მიეწეროს. მაგალითად, ზოგიერთი მოსწავლის ნამუშევარი ურეცენზიოდ არის წარმოდგენილი, ადგილი აქვს ნამუშევართა არაობიექტიურ შეფასებას (გორის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლა, თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-7 საშუალო სკოლა და სხვ.). გორის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლაში (დირექტორი ნიკოლოზ ჩუბინიძე, მასწავლებელი სერგო დადიანიძე) მოსწავლეთა დიდ ნაწილს ნამუშევარი ერთნაირად აქვს შესრულებული, მაგრამ ზოგი „3“-ზეა შეფასებული და ზოგი „2“-ზე. ეს გარემოება, ცხადია, მით არის გამოწვეული, რომ ნამუშევრები დამოუკიდებლად არაა შესრულებული, ნიშნები კი წინა შთაბეჭდილებითაა დასმული. მოსწავლეების ქურდაძის, დალაქიშვილის, ყასაბოვისა და სხვების გეომეტრია-ტრიგონომეტრიის ნამუშევრებში მასწავლებლის მიერ არ არის აღნიშნული არც ერთი შეცდომა და ეს ნამუშევრები შეფასებულია „3“-ზე. ცხადია, რომ ამ სკოლაში ვერ შეუქმნიათ ისეთი პირობები, რომ ადგილი არ ჰქონოდა გადაწერას.

განსაკუთრებით სუსტია თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-6 საშუალო სკოლის (დირექტორი ბუგაიანიშვილი, მათემატიკის მასწავლებელი იაკობ გეგორქიანი, გამომცემელი მასწავლებელი იაკობ ვერშკოვსკი) მოსწავლეთა მომზადება მათემატიკაში. მაგალითად,

მოსწავლე არტემ ამირხანოვმა არ იცის სიჩქარის გამოსახვა, ფესვე-
ბის ანალიზს აკეთებს არასწორად, მას არ ესმის, რა მიიღო: სიჩქარე
თუ დრო, არ უვარგა შემოწმება, ვერ განსაზღვრავს ბინომის განა-
მწკრივის საძებნ წევრს. ნამუშევარი მასწავლებლისა და კომისიის
მიერ შეფასებულია „3“-ზე. ასევე სუსტია მოსწავლის ვლადიმერ
ავოევის წერითი ნამუშევარი ალგებრაში. ავოევი უშვებს ისეთ
შეცდომებს, რომ, უნდა ვიფიქროთ, გადაწერას ჰქონდა ადგილი.
ამასთან იგი ხშირად უშვებს ენობრივ შეცდომებს, მასწავლებელი
კი შეცდომებს არ ასწორებს.

ზესტაფონის მოზრდილთა საშუალო სკოლის (დირექტორი ალექსანდრე გაჩეჩილაძე, მასწავლებელი სეით ქულუხაძე). ზოგიერთი მოსწავლე ვერ არის გარკვეული უარყოფითი ფესვის უვარგისობის დასაბუთებაში.

გეომეტრიული ამოცანა ბრუნვაზე ყოველგვარი ახსნა-განმარტების გარეშეა ამოხსნილი. მოსწავლეები არ არიან დაუფლებულნი ლოგარითმულ გამოანგარიშებებსა და ტრიგონომეტრიულ განტოლებათა ამოხსნას, ტრიგონომეტრიული განტოლების ამოხსნისას მოსწავლეთა ნაწილი არ იძლევა მიღებული ფესვების შემოწმებას.

წალკის მოზრდილთა საშუალო სკოლის (მასწავლებელი დიმიტრი ყარბოვი) მოსწავლეების ნამუშევრებს ეტყობა გადაწერა, რაც მასწავლებელს არ შეუშინებია. ალგებრის მაგალითები მოსწავლეთა უმრავლესობას ვერ დაუძლევია, ისინი ვერ აკეთებენ ფესვების ანალიზს ამოცანის პირობების მიხედვით. გეომეტრიული ამოცანათათქმის ყველა მოსწავლეს უმართებულო გზით აქვს ამოხსნილი და ყველას ერთნაირად. ტრიგონომეტრიული განტოლების ამოხსნისას არც ერთ მოსწავლეს არა აქვს მოცემული კუთხის ზოგადი სახე და ასეთი ნამუშევრები „3“-ზე და „4“-ზეა შეფასებული. საერთოდ წალკის მოზრდილთა საშუალო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლეები მათემატიკაში დაბალ ცოდნას ამჟღავნებენ, რაც მასწავლებლის ცუდ მუშაობას უნდა მიეწეროს.

რაც შეეხება უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღები გამოცდების შედეგებს, უნდა აღინიშნოს, რომ მიმდინარე წელს მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა საშუალო სკოლების კურსდამთავრებულებმა გაცილებით უკეთესი მომზადება გამოიჩინეს, ვიდრე წინა წლებში. სულ თბილისის უმაღლეს სასწავლებლებში (სტალინის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, პუშკინის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტი, კიროვის სახელობის პოლიტექნიკური ინსტიტუტი, ზოოვეტერინალური ინსტიტუტი და სხვ.) მიმდინარე წელს მისაღებ გამოცდებზე მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა

საშუალო სკოლების კურს დამთავრებულ 321 აბიტურიენტიდან 188 კაცმა, ე. ი. 59 პროცენტმა ყველა საგანში წარმატებით ჩააბარა გამოცდები. კერძოდ პუშკინის სახელობის პედაგოგიურ ინსტიტუტში გამოცდებს აბარებდა 42 კურსდამთავრებული, აქედან გამოცდები ჩააბარა ყველა საგანში 40 აბიტურიენტი, ე. ი. 95,4 პროც. სახელმწიფო უნივერსიტეტში გამოცდებს აბარებდა 81 აბიტურიენტი, ჩააბარა გამოცდები 51 კაცმა, ე. ი. 63 პროც. პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში გამოცდებს აბარებდა 46 კაცი, ჩააბარა 26 კაცმა, ე. ი. 56,5 პროც. რკინიგზის ტრანსპორტის ინჟინერთა ინსტიტუტში გამოცდებს აბარებდა 25 კაცი, ჩააბარა გამოცდები 14 კაცმა, ე. ი. 64 პროც. უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე კარგი წარმატება გამოიჩინეს ლამარა კიკნაძემ (თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-11 საშუალო სკოლა), რომელმაც სახელმწიფო უნივერსიტეტში გამოცდებზე მიიღო ქართულ ენასა და ლიტერატურაში „4/5“, „დანარჩენ საგნებში „ხუთები“, თეიმურაზ სახაროვმა (თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-5 საშუალო სკოლა), რომელმაც სახელმწიფო უნივერსიტეტში ჩატარებულ გამოცდებზე ქართულ ენასა და ლიტერატურაში მიიღო „5“, რუსულ ენასა და ლიტერატურაში „4/5“, „უცხო ენასა, სსრ კავშირის ისტორიასა და გეოგრაფიაში „ხუთები“, ასეთივე წარმატება გამოიჩინეს თენგიზ კაკუშიძემ და შოთა დევედარიანი (თბილისის მოზრდილთა მე-4 საშუალო სკოლა), ლუიზა მარტოლექსია (თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-2 საშუალო სკოლა), ვაჟა ჯანაშვილმა (ბათუმის მუშა ახალგაზრდობის დაუსწრებელი საშუალო სკოლა), გური ებრაღიძემ (ლანჩხუთის მოზრდილთა საშუალო სკოლა), ვასილ პაპიაშვილმა (წითელწყაროს მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლა), ვახტანგ ბუაძემ (ბათუმის მოზრდილთა სკოლა), დარია თეთრაძემ (თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-5 საშუალო სკოლა).

მაგრამ ამასთან ერთად უმაღლეს სასწავლებლებში გამოცდების დროს ცუდი წარმატება გამოიჩინეს მახარაძის, ზესტაფონის, გორის, ხაშურის, წალკისა და ზოგიერთი სხვა რაიონის მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების ზოგიერთმა კურსდამთავრებულმა. მახარაძის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლიდან (დირექტორი ნიკიფორე დოლიძე, მასწავლებელი ივანე სალუქვაძე) თბილისის უმაღლეს სასწავლებლებში გამოცდებს აბარებდა 6 კაცი, აქედან ჩაიპრა 4 კაცი: რევაზ გუბელიძე, ვლადიმერ მგელაძე, ვენერა სალუქვაძე, კარლო ხავთასი, ამათგან კარლო ხავთასმა სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში ქართულ ენასა და ლიტერატურაში სუსტი ცოდნა გამოიჩინა. მაგალითად, ნამუშევარში თემაზე

„აკაკი წერეთლის პატრიოტული ლირიკა“, იგი წერს: „წლებად
ითვლება“, „ეს იყო მიჯნა ბატონყმობისა და კაპიტალიზმის საზღვრის
გაღებს შორის. როდესაც ინსხვრეოდა პირველი და ფეხს იდგამდა
მეორე“, „წინაღმდეგ“, „ერთათ“, „სიმართლე მსახურებდეს“,
„ელეგიაში „აღმართ-აღმართ“, საქართველო გამოხატულია სტრა-
ფი სახით“, „პოეტი სერზე შესდგა, აქ ერთგვარი სიამოვნება იგრ-
ძნო მაგრამ მას სატრფოზე დარდი დატყვევებს“ და სხვ.

ზესტაფონის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლიდან (დირექტორი ივანე ბერაძე. მასწავლებელი გუგული გაჩეჩილაძე) თბილისის უმაღლეს სასწავლებლებში გამოცდებს აბარებდა 8 კაცი, აქედან ჩაიჭრა 3 კაცი (ბიძინა სამხარაძე, ვაჟა ქლიბაძე, ნუნუ ბოგვერაძე).

ზესტაფონის მოზრდილთა საშუალო სკოლიდან (დირექტორი ალექსანდრე გაჩეჩილაძე, მასწავლებელი თინა იაკობაშვილი, გამომცდელი მასწავლებელი მარო ჩიქოვანი (თბილისის უმაღლეს სასწავლებლებში გამოცდებს აბარებდა ორი კაცი და ორივე ჩაიჭრა (ლევან დათიაშვილი, ოთარი ბაკურაძე), ამათგან ლევან დათიაშვილი ძლიერ სუსტია. ის წერს: „დავამთავრე ქ. ზესტაფონის მოზრდილთა საშ: სკოლა“, „ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვებამ და საბჭოთა კავშირის დამყარებამ ჩვენს ქვეყანაში“. თავის შრომას იგი ასე ამთავრებს: „ასევე აღსანიშნავია ლეო ქიაჩელის ნაწარმოები „გვადი ბიგვა“ რომელშიდაც მოცემულია ჩვენი ქვეყნის აღმზრდელობითი პოლიტიკა და სიმტკიცე. ასევე სოციალისტური მშენებლობა მოცემული აქვს სხვა მთელ რიგ ქართველ მწერლებსაც“. ამავე სკოლის კურსდამთავრებული ოთარი ბაკურაძე შრომაში „აკაკი წერეთლის პატრიოტული ლირიკა“ წერს: „აკაკი წერეთლის მთელი რიგი მიმართულია სამშობლოსადმი, ა. წერეთლის მთელ რიგ ლექსებში გამოხატული არის სამშობლოსადმი უანგარო და გულწრფელი სიყვარული“, „აკაკი წერეთლის ლექსებში: განთიადი, ელეგია, ჭაღარა და სხვაში“. ამ მოსწავლეს რვეულის ერთ ფურცელნახევარზე დაშვებული აქვს 28 პუნქტუაციური შეცდომა.

ხაშურის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის (დირექტორი გიორგი ჯიქურაშვილი, მასწავლებელი ვენერა დონდუა) კურსდამთავრებულებიდან უმაღლეს სასწავლებლებში გამოცდებს აბარებდა 7 კაცი, ჩაიჭრა 3 კაცი (ელადიმერ კიკნაძე, შოთა ღონლაძე, ნოდარ მამიაშვილი) მათ შორის ღონლაძეს და კიკნაძეს ატესტატში ქართულ ენასა და ლიტერატურაში აქვთ ნიშანი „4“, ხოლო სახელმწიფო უნივერსიტეტში საგამოცდო წერა შესრულებული აქვთ

„2“-ზე. ნოდარ მამიაშვილი გამოცდაზე ქართულ ენასა და ლიტერატურაში სრულ უცოდინარობას იჩენს. იგი თავის შრომაში „ქალთა ტიპები რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანში“ სწერს: „მთა რუსთაველი არის XII საუკუნის თვალსაჩინო გამოჩენილი პოეტი, რომელსაც საკმაო ადგილი უჭირავს XII საუკუნის მწერლობაში. მის მთავარ პოპულარულ პოემას წარმოადგენს „ვეფხისტყაოსანი“. ამ ნაწარმოებში მოსწავლის მიერ დაშვებულია 25 შეცდომა.

წულუკიძის მოზრდილთა სკოლიდან (დირექტორი ევგენი გალდავა, მასწავლებელი ზინა შველიძე) უმაღლეს სასწავლებელში გამოცდას აბარებდა 7 კაცი, ჩაიჭრა ოთხი მოსწავლე (ოთარ ჭავჭავანიძე, გიორგი ზერაგია, რაქდენ ჩიხლაძე, მირიან ხობუა). ამათგან ზერაგიას ქართულ ენასა და ლიტერატურაში ატესტატში აქვს ნიშანი „4“, ხოლო სამედიცინო ინსტიტუტში გამოცდაზე იმავე საგანში მიიღო „2“.

ხუგდიდის მოზრდილთა საშუალო სკოლიდან (ყოფ. დირექტორი გრიგოლ შონია, მასწავლებელი ლენა ყალიჩავა) უმაღლეს სასწავლებლებში გამოცდას აბარებდა სამი მოსწავლე, სამივე ჩაიჭრა (ინდიკო ჯალალანია, გივი ხასია, სერგო ჩაჩიბაია). ამათგან გივი ხასიას ატესტატში ქართულ ენასა და ლიტერატურაში აქვს ნიშანი „4“, ხოლო გამოცდაზე სახელმწიფო უნივერსიტეტში მიიღო ნიშანი „2“. მისი ნამუშევარი შედგება ათი სტრიქონიდან და დაშვებული აქვს 6 შეცდომა.

თბილისის მუშა ახალგაზრდობის 1-ლ საშუალო სკოლიდან (დირექტორი ვახტანგ მშველიძე, მასწავლებელი გიორგი მიროფოროვი) უმაღლეს სასწავლებელში გამოცდებს აბარებდა 16 კურსდამთავრებული, რომელთაგან გამოცდები ვერ ჩააბარა 7 აბიტურიენტმა. აღსანიშნავია, რომ კურსდამთავრებულმა იგორ ბელეცკიმ, რომელსაც ატესტატში მათემატიკაში აქვს ნიშანი „4“ პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში მისაღებ გამოცდებზე მათემატიკურ საგნებში მიიღო ნიშანი „2“.

თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-3 საშუალო სკოლიდან (დირექტორი დავით კუბლაშვილი, მასწავლებელი ლავრენტი ქიქინაძე) უმაღლეს სასწავლებლებში გამოცდებს აბარებდა 10 მოსწავლე, რომელთაგან გამოცდა ხუთმა ვერ ჩააბარა. მოსწავლე ქეთო ნერსესოვას ატესტატში ქართულ ენასა და ლიტერატურაში აქვს ნიშანი „4“, სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტში გამოცდაზე კი მან იმავე საგანში მიიღო „2“.

თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-9 საშუალო სკოლიდან (ყოფ. დირექტორი იროდიონ ბუგაიანიშვილი) უმაღლეს სასწავლებლებში

გამოცდებს აბარებდა 13 კურსდამთავრებული, საჭირო წარმატებულ ვერ გამოიჩინა 4 აბიტურიენტი, რომელთაგან ალექსანდრე კუჭაიძემ, რომელსაც ქართულ ენასა და ლიტერატურაში ატესტატში აქვს ნიშანი „4“, პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში გამოცდებზე იმავე საგანში მიიღო ნიშანი „2“.

თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-7 საშუალო სკოლიდან (დირექტორი ტიმოთე მაღლაფერიძე, სასწავლო ნაწილის გამგე ვლადიმერ წულაძე) უმაღლეს სასწავლებლებში გამოცდებს აბარებდა 11 კურსდამთავრებული და ჩაიჭრა ორი. მათ შორის მოსწავლე მერი ჩხაიძემ, რომელსაც ქართულ ენასა და ლიტერატურაში აქვს ნიშანი „4“, სახელმწიფო უნივერსიტეტში გამოცდებზე ქართულ წერაში მიიღო „2“.

თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-10 საშუალო სკოლიდან (დირექტორი ვლადიმერ კუჭაიძე, ყოფ. მასწავლებელი თენგიზ გურგენიძე) უმაღლეს სასწავლებლებში გამოცდებს აბარებდა 9 აბიტურიენტი, ჩაიჭრა ორი. მათ შორის აბიტურიენტებმა ცისანა ჩხიკვიშვილმა და ალექსანდრე შაიშმელაშვილმა ყველა საგანში გამოცდები „4“-ზე და „5“-ზე ჩააბარეს. მაგრამ კურსდამთავრებულმა გურამ კობალაძემ, რომელსაც სიმწიფის ატესტატში ქართულ ენასა და ლიტერატურაში აქვს ნიშანი „4“, სახელმწიფო უნივერსიტეტში მისაღებ გამოცდებზე ქართულ წერაში მიიღო „2“.

თბილისის მოზრდილთა 1-ლი სომხური საშუალო სკოლის მე-11 კლასის მოსწავლეთა სიმწიფის ატესტატზე გამომცდელი კომისიის მიერ მოსწავლეთა წერითი ნამუშევრები არაობიექტურად იყო შეფასებული. ოქროსა და ვერცხლის მედლებით დასაჯილდობლად წარმოდგენილი ოთხი მოსწავლიდან, განათლების სამინისტროს მიერ მათი წერითი ნამუშევრების რეცენზირების შედეგად, ოთხივეს უარი ეთქვა (კომისიის თავმჯდომარე, სკოლის დირექტორი სამუელ არუთინოვი, მშობლიური ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი კორგან აზროიანი, კომისიის წევრები: კ. ავაბაბიანი, ა. აკოფიანი და ლ. გაბუნია).

მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა საშუალო სკოლებში არსებული ნაკლოვანებანი ძირითადად გამოწვეულია იმით, რომ ჯეროვანი ყურადღება არ ექცეოდა ამ სკოლების კლასების დაკომპლექტებას სათანადო ცოდნის მქონე მოსწავლეთა კონტინგენტი. ამ სკოლების ზოგიერთი მასწავლებელი არ ითვალისწინებდა მოზრდილებთან მუშაობის თავისებურებას, არ ზრუნავდა თავისი კვალიფიკაციის ამაღლებაზე, სისტემატურად არ იბრძოდა მოსწავლეთა აკადემიური წარმატებისათვის.

მასწავლებელთა ერთმა ნაწილმა სასწავლო წლის დასაწყისიდანვე ვერ უზრუნველყო სკოლაში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სწორი ორგანიზაცია, სუსტად იბრძოდა გაკვეთილის ხარისხის ამაღლებისათვის, არ ასრულებდა წერიითი სამუშაოების ნორმებს, გავლილი მასალის სისტემატურად გამეორებას, არ ზრუნავდა ჩამორჩენილ მოსწავლეთათვის დახმარების გაწევაზე, არ ახდენდა მოსწავლეთა აკადემიური წარმატების ობიექტურად შეფასებას.

ამასთანავე მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლების დირექტორები და სასწავლო ნაწილის გამგეები არ უწყევდნენ მასწავლებლებს სათანადო მეთოდურ დახმარებას, იშვიათად ესწრებოდნენ მათ გაკვეთილებს, სისტემატურად არ ახდენდნენ შენიშნული ნაკლის განხილვას პედსაბჭოს სხდომებზე და არ სახავდნენ ღონისძიებებს მუშაობის გაუმჯობესებისათვის.

სახალხო განათლების ზოგიერთი განყოფილება არ ითვალისწინებდა ამ სკოლების მუშაობის სირთულეს, არ უწყევდა მათ საჭირო კონტროლსა და დახმარებას, განსაკუთრებით გამოცდების მიმდინარეობის პერიოდში და საგამოცდო ნამუშევრების შეფასების საქმეში.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

I. ჩამოყენებულ იქნან V—VIII კლასების მასწავლებლად:

1. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის 1-ლი საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი ლუბა კვატაშიძე XI კლასის მოსწავლეთა ცუდი მომზადებისა და სიმწიფის ატესტატზე ჩატარებული წერიითი ნამუშევრების ზერელედ გასწორებისათვის.

2. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-9 საშუალო სკოლის მათემატიკის მასწავლებელი იაკობ გეგორკიანი XI კლასის მოსწავლეთა ცუდი მომზადებისა და სასწავლო წლის განმავლობაში მოსწავლეთა ცოდნის არაობიექტურად შეფასებისათვის.

3. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-9 საშუალო სკოლის რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი ანნა ზილბერბერგი XI კლასის მოსწავლეთა ცუდი მომზადებისა და სიმწიფის ატესტატზე ჩატარებულ წერიითი ნამუშევრების ზერელედ გასწორებისათვის.

II. XI კლასის მოსწავლეთა აკადემიური წარმატების დაბალი დონისა და სათანადოდ მოუმზადებლობისათვის, რაც გამომჟღავნდა სიმწიფის ატესტატზე ჩატარებული წერიითი ნამუშევრების რეცენ-

ზირებისა და უმაღლეს სასწავლებლებში მისაღებ გამოცდებზე, გამოცხადოს საყვედური:

1. ქუთაისის მუშა ახალგაზრდობის მე-2 საშუალო სკოლის XI კლასის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს ქეთევან კუბლაშვილს.

2. მახარაძის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის დირექტორს ნიკიფორე დოლიძეს.

3. ზუგდიდის მოზრდილთა საშუალო სკოლის XI კლასის ქართული ენისა და ლიტერატურის ყოფილ მასწავლებელს ელენე ყალიჩავას.

4. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-3 საშუალო სკოლის რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს იური მდივანს.

5. წალკის მოზრდილთა საშუალო სკოლის XI კლასის მათემატიკის მასწავლებელს დიმიტრი ყარიბოვს და XI კლასში სიმწიფის ატესტატზე მათემატიკაში გამომცდელ მასწავლებელს ქრისტეფორე კირიაკოვს.

6. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის 1-ლ საშუალო სკოლის XI კლასის მათემატიკის მასწავლებელს გიორგი შიროფოროვს.

III. გამოცხადოს საყვედური თბილისის მოზრდილთა 1-ლი სომხური საშუალო სკოლის XI კლასის მოსწავლეთა სიმწიფის ატესტატზე გამომცდელი კომისიის თავმჯდომარეს სკოლის დირექტორს სამუელ არუთინოვს, ხოლო კომისიის წევრებს მასწავლებლებს კორგან აზრიანს (მშობლიური ლიტერატურის მასწავლებელი), კარაპეტ ავაბაბიანს, აიკ აკოფიანს და ლიდა გაბუნიას (რუსული ენის მასწავლებელი) მიეთითოს მოსწავლეთა მედლებით დაუმსახურებლად დაჯილდოების მიზნით მათი წერიითი ნამუშევრების არაობიექტური შეფასებისათვის.

IV. სიმწიფის ატესტატის მისაღებ "საგამოცდო კომისიებზე სუსტი ხელმძღვანელობისათვის, რის შედეგად ადგილი ჰქონდა ზოგიერთ მოსწავლეთა წერიითი ნამუშევრების ლიბერალურ შეფასებას

მიეთითოს:

1. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის 1-ლი საშუალო სკოლის დირექტორს ვახტანგ მშველიძეს.

2. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-3 საშუალო სკოლის დირექტორს დავით კუბლაშვილს.

3. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-7 საშუალო სკოლის დირექტორს ტიმოთე მალაფერიძეს.

4. თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-10 საშუალო სკოლის დირექტორის ვლადიმერ კუჭაიძეს.

5. ზესტაფონის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის დირექტორის ივანე ბერაძეს.

6. ზესტაფონის მოზრდილთა საშუალო სკოლის დირექტორის ალექსანდრე გაჩეჩილაძეს.

7. ხაშურის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის დირექტორის ვიორგი ჯიქურაშვილს.

8. ლაგოდეხის მოზრდილთა საშუალო სკოლის დირექტორს გრიგოლ წიქარიშვილს.

9. ზუგდიდის მოზრდილთა საშუალო სკოლის ყოფ. დირექტორს გრიგოლ შონაას.

10. გორის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის დირექტორს ნიკოლოზ ჩუბინიძეს.

11. წულუკიძის მოზრდილთა საშუალო სკოლის დირექტორს ვეგენი გალდავას.

V. სიმწიფის ატესტატის მისაღებ მოსწავლეთა საგამოცდო წერიითი ნამუშევრების ლიბერალურ შეფასებისათვის მიეთითოს:

1. გორის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის მათემატიკის მასწავლებელს სერგო დადიანიძეს.

2. ზესტაფონის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს გუგული გაჩეჩილაძეს.

3. ხაშურის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს ვენერა დონდუას.

4. ზესტაფონის მოზრდილთა საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს თინა იაკობაშვილს და XI კლასში ქართულ ენასა და ლიტერატურაში სიმწიფის ატესტატზე გამომცდელ მასწავლებელს მარო ჩიქოვანს.

5. წულუკიძის მოზრდილთა საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს ზინაიდა შველიძეს.

6. მახარაძის მუშა ახალგაზრდობის საშუალო სკოლის ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელს ივანე სალუქვაძეს.

VI. მიღებული იქნეს ცნობად, რომ თბილისის მუშა ახალგაზრდობის მე-6 საშუალო სკოლის ყოფ. დირექტორს იროდიონ ბუგინიშვილს და XI კლასში სიმწიფის ატესტატზე მათემატიკაში გამომცდელ მასწავლებელს იაკობ ვერშკოვსკის დადებული აქვთ სასჯელი.

VII. დაევალოს კადრების განყოფილებას კადრების გადაჯგუფების დროს გაითვალისწინოს ამ ბრძანებაში აღნიშნულ მასწავლებელთა სუსტი მუშაობა და მოახდინოს მათი სათანადო ჩამოკვეთება.

VIII. მუშა და სოფლის ახალგაზრდობის სკოლების განყოფილებამ შეამოწმოს ზესტაფონის მოზრდილთა საშუალო სკოლის მდგომარეობა და მუშაობა, კერძოდ მათემატიკის და ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლების დაყენება.

IX. აფხაზეთსა და აჭარის ასსრ ავტონომიური რესპუბლიკების განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის განათლების განყოფილებამ, სახალხო განათლების საქალაქო და რაიონულ განყოფილებათა გამგეებმა:

ა) მიიღონ გადამკრეფი ზომები მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად სისტემატურად შეამოწმონ ამ სკოლების მდგომარეობა და მუშაობა და აღმოუჩინონ მათ სათანადო დახმარება.

ბ) უზრუნველჰყონ ამ ბრძანების განხილვა მუშა ახალგაზრდობისა და მოზრდილთა ყველა საშუალო სკოლის პედსაბჭოს სხდომებზე კონკრეტულ ღონისძიებათა დასახვით.

საქართველოს სსრ განათლების

მინისტრი ვ. კუპრაძე

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 3670

საქართველოს სსრ განათლების საზოგადოებრივი

1949 წლის 20 ოქტომბერი.

რუსული ენის კურსებზე სწავლის დაწყების პირველ დღეებში მუშაობის მიმდინარეობის შემოწმების მასალებიდან ირკვევა, რომ მიმდინარე სასწავლო წელს რუსული ენის კურსებზე მუშაობა ორგანიზებულად დაიწყო. ჩამოყალიბებულია წრეები, როლებიც დაკომპლექტებულია ადგილობრივი პარტიული, საბჭოთა, კომკავშირული ორგანიზაციების მუშაკებით, დაწყებითი, რვაწლიანი და საშუალო სკოლების მასწავლებლებით. 1 ოქტომბრისათვის რესპუბლიკაში ჩამოყალიბებული იყო სულ 150 ჯგუფი 1783 მსმენელით.

ადგილებზე ჩამოყალიბებულ ჯგუფებში რეგულარული მეცადინეობა დაიწყო 1 სექტემბერს. მეცადინეობა მიმდინარეობს სამინისტროს მიერ დამტკიცებული ცხრილის შესაბამისად. ჯგუფების ხელმძღვანელ-მასწავლებლებად შერჩეული არიან კვალიფიციური მასწავლებლები, რუსული ენის სპეციალისტები. მაგალითად, ქ. გორში მუშაობს მასწავლებელი ე. თარხნიშვილი—33 წლ. პედმუშაობის სტაჟით, მცხეთაში—დამსახურებული მასწავლებელი ნ. გარსევანიშვილი—32 წლისა და ო. ყანჩაველი—20 წლის პედმუშაობის სტაჟით, ორჯონიკიძეში—დამსახურებული მასწავლებელი ლ. ჭიპაშვილი 40 წლის და ა. კიკნაძე—45 წლის პედმუშაობის სტაჟით და სხვ.

კურსები უზრუნველყოფილი არიან სახელმძღვანელოებით, რეკვლავებით, სასწავლო ნივთებით, მოთავსებული არიან სკოლების შენობებში და უზრუნველყოფილი არიან განათებით, ხოლო ზამთრის სეზონისათვის გათბობითაც. რუსული ენის კურსებზე ჩაბმული პარტიული და საბჭოთა აქტივი, მასწავლებლები და ადგილობრივი ორგანოების მუშაკები რეგულარულად ესწრებიან მეცადინეობას და უმრავლეს შემთხვევაში წარმატებით ეუფლებიან პრაქტიკულ სალაპარაკო ენას.

სახალხო განათლების განყოფილებები პრაქტიკულად ეხმარებიან კურსებს ყოველდღიურ მუშაობაში. ჩხოროწყუს რაიონის განათლების განყოფილების გამგე ნ. გომბეჩია პირადად ხელმძღვანელობს და მეთვალყურეობას უწევს კურსებზე მეცადინეობის მიმდინარეობას. ოპერატიულად ხელმძღვანელობენ და პრაქტიკულ დახმარებას უწევენ კურსებს აგრეთვე ქ. ქუთაისის, ქ. ფოთის, ტყიბულის, გორის, ლანჩხუთის, ონის, თეთრიწყაროს, წყალტუბოს რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებები. ზოგან ადგილებზე ხელმძღვანელი ორგანოები ყურადღებით ეკიდებიან რუსული ენის კურსებს და ხელს უწყობენ მათ მუშაობაში. მაგალითად, გალის პარტრაიკომისა და აღმასკომის ხელმძღვანელი მუშაკები რეგულარულად ესწრებიან მეცადინეობას და ყოველმხრივად ხელს უწყობენ კურსების მუშაობას. ადგილობრივი ორგანოების ხელშეწყობის შედეგად ჯგუფებში კარგია მსმენელთა დასწრება და პროგრამით გათვალისწინებული მასალის ათვისება. მაგალითად, ქ. თბილისის ლენინის სახელობის რაიონში № 1 სამშობლიარო სახლთან არსებულ ჯგუფში, რომელსაც ხელმძღვანელობს მასწავლებელი ი. წერეთელი, 33 წლის პედმუშაობის სტაჟით, მეცადინეობას სისტემატურად ესწრება 14 მსმენელი. კარგად მუშაობს აგრეთვე თბილისის ორჯონიკიძის სახ. რაიონში არსებული ჯგუფი ა. დოლიძის ხელმძღვანელობით, რომელშიც მეცადინეობას რეგულარულად ესწრება 15 კაცი. ასევე კარგად მუშაობს მასწავლებელ ნ. ბალიაშვილის ჯგუფი სტალინის სახ. რაიონში.

მაგრამ ამასთანავე ერთად უნდა აღინიშნოს, რომ რუსული ენის კურსების მუშაობას დასაწყისშივე ახასიათებს სერიოზული ნაკლოვანებანი. სახალხო განათლების ადგილობრივი ორგანოები ყველგან ყურადღებით როდი მოეკიდნენ ამ საქმეს. ზოგ რაიონში დროულად არ იყო გამოვლინებული რუსული ენის სწავლებაში ჩასაბმელი კონტინგენტი. ზოგან არ არის დაცული კურსების დაკომპლექტებისათვის დადგენილი წესები და მეცადინეობის ცხრილი. მაგალითად, ბორჯომის ვაჟთა საშუალო სკოლასთან არსებულ ჯგუფში გაერთიანებულია 29 მსმენელი (მასწავლებელი ნ. გურამიშვილი), თეთრიწყაროს რაიონში ორ ჯგუფში გაერთიანებულია 46 მსმენელი. მსმენელთა ასეთი დიდი რაოდენობა ერთ ჯგუფში საგრძნობლად აფერხებს ცოცხალი საუბრის მეთოდით მუშაობას, რაც აუცილებელია სასაუბრო ენის პრაქტიკულად შესწავლისათვის.

ზოგიერთ რაიონში მეცადინეობა კურსებზე დაიწყო მნიშვნელოვანი დაგვიანებით. მაგალითად, ჩხარის რაიონში მეცადინეობა დაიწყო 15 სექტემბერს, სოხუმში (ერთ ჯგუფში)—18 სექტემბერს

და ა. შ. სამხრეთ ოსეთში 30 სექტემბერსაც კი არ იყო დაწყებული მეცადინეობა რუსული ენის კურსებზე. ზოგან ჯგუფები გახსნილია ნაკლები რაოდენობით, ვიდრე გეგმით იყო გათვალისწინებული. მაგალითად, აფხაზეთის ასსრ-ში გახსნილია 4 ჯგუფი, გეგმით გათვალისწინებული ხუთი ჯგუფის ნაცვლად, მახარაძის რაიონში—2 ჯგუფი ოთხის ნაცვლად, ხაშურის რაიონში—1 ჯგუფი ოთხის ნაცვლად, ცხაკაიას რაიონში—ასევე 2 ჯგუფი სამის ნაცვლად, მიაიკოვსკის, თიანეთის, ახალქალაქის, ჩოხატაურისა და ჩხარის რაიონებში—თითო ჯგუფი ორ-ორის ნაცვლად. არის რაიონები, სადაც რუსული ენის კურსები, მიუხედავად მიღებული ზომებისა, ჯერაც არ არის ჩამოყალიბებული. მაგალითად, ქ. ჭიათურასა და რუსთავში, ზუგდიდის, გურჯაანის, საგარეჯოს, ზემო და ქვემო სვანეთის, საჩხერის, ჭიათურის, მარნეულის, გარდაბანის, ადიგენისა და ბოგდანოვკის რაიონებში დღემდე არ არის ჩამოყალიბებული არც ერთი ჯგუფი და მეცადინეობა დაწყებული არაა.

რიგ რაიონებში არაღამაქმყოფილებელია მეცადინეობაზე მსმენელთა დასწრება. მაგალითად, სიღნაღის, მცხეთის, ხობის რაიონებში მეცადინეობას ესწრება მსმენელთა 30-45 პროცენტი. ამასთან მეცადინეობა სწარმოებს არა ცოცხალი საუბრის მეთოდით. არამედ წიგნურ-გრამატიკული მეთოდით, გრამატიკული კატეგორიების ანალიზის მეშვეობით. იშვიათად სწარმოებს, ძირითად სახელმძღვანელოს გარდა, სხვა საკითხავი მასალის, ვაზეთების და ადვილგასაგები ისტორიულ-მხატვრული ლიტერატურის გამოყენება.

ცუდად არის დაყენებული რუსული ენის კურსების მუშაობა ქ. თბილისში. 47 ჯგუფის ნაცვლად, რაც გათვალისწინებული იყო დამტკიცებული გეგმით, დღეისათვის ჩამოყალიბებულია მხოლოდ 36 ჯგუფი. ზოგიერთი ჯგუფი ჩამოყალიბდა მნიშვნელოვანი დაგვიანებით. მაგალითად, სტალინის სახ. რაიონში ქალთა მე-13 სკოლასთან არსებულ ჯგუფში (მასწავლებელი დ. თინიკაშვილი) მეცადინეობა 14 სექტემბერს დაიწყო. განსაკუთრებით ცუდია მდგომარეობა მოლოტოვის სახ. რაიონში. სადაც გეგმით გათვალისწინებული 6 ჯგუფის ნაცვლად ჩამოყალიბებულია მხოლოდ ორი ჯგუფი, რომელთაგან ერთმა მეცადინეობა დაიწყო 20 სექტემბერს, ხოლო მეორემ—7 ოქტომბერს. ცუდია მეცადინეობაზე მსმენელთა დასწრება. ლენინის სახ. რაიონში ალკკ რაიკომთან არსებული ჯგუფი (მასწავლებელი მ. ყიფიანი) მეცადინეობას აწარმოებს კვირაში მხოლოდ ერთხელ—ორშაბათობით. ორჯონიკიძის სახ. რაიონში მე-8 პოლიკლინიკასთან არსებულ ჯგუფში (მასწავლებელი ა. ბუბიაძე) სიით ითვლება 17 მსმენელი, მეცადინეობას კი ეს-

წრება 3—4 კაცი. ცუდია დასწრება აგრეთვე იმავე რაიონის განათლების განყოფილებასთან არსებულ ჯგუფში. ასევე ცუდია მეცადინეობაზე მსმენელთა დასწრება კიროვის რაიონის ქალთა სკოლასთან არსებულ ჯგუფებში (მასწავლებლები მ. ფარცხალაძე, მ. ვაღამაშვილი და ვ. საბაგვა), 1-ლ სტომატოლოგიურ პოლიკლინიკასთან (მასწავლებელი თ. მრევლიშვილი) არსებულ ჯგუფში და სხვ. ზოგან ჯგუფები არ არიან უზრუნველყოფილი სახელმძღვანელოებით და რეგულებით. ორჯონიკიძის სახ. რაიონში ჯგუფებში არ არის გრამატიკულ სავარჯიშოთა წიგნი. როგორც თბილისის საბჭოს აღმასკომის, ისე რაიონული აღმასკომების სახალხო განათლების განყოფილებები ჯეროვან ყურადღებას არ აქცევენ რუსული ენის კურსების მუშაობას, ვერ უზრუნველყვენ მათი დროულად ჩამოყალიბება, დაკომპლექტება და მეცადინეობაზე მსმენელთა რეგულარული დასწრება.

სახალხო განათლების ზოგიერთი საქალაქო და რაიონული განყოფილება საკმაოდ ეფექტიურ ზომებს არ ღებულობს მეცადინეობის ნორმალურად ჩატარების უზრუნველსაყოფად და სათანადო ორგანიზაციაში დროულად არ აყენებს მეცადინეობაზე მსმენელთა დასწრების საკითხს.

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. წინადადება მიეცეს აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებს, სახალხო განათლების საოლქო, საქალაქო, და რაიონულ განყოფილებათა გამგეებს:

ა) უახლოეს დღეებში შეამოწმონ რუსული ენის კურსების მდგომარეობა, გადასინჯონ უკვე ჩამოყალიბებული ჯგუფების მსმენელთა შემადგენლობა და უზრუნველყონ ჯგუფების სწორად დაკომპლექტება.

ბ) ადგილობრივ დაწესებულება-ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებთან დასვან საკითხი იმ სმენელთა შესახებ, რომლებიც რეგულარულად არ ესწრებიან მეცადინეობას; და მათთან ერთად გაატარონ ღონისძიებანი მეცადინეობაზე, მსმენელთა რეგულარულად დასწრებისათვის.

გ) ახლად ჩამოყალიბებული ჯგუფებისათვის შეარჩიონ კვალიფიციური, გამოცდილი, რუსული ენის მასწავლებლისა და მოზრდილებთან მუშაობის მეთოდებს დაუფლებული მასწავლებლები.

დ) მიიღონ საჭირო ზომები იმისათვის, რომ შეინარჩუნონ კურსებზე ჩაბმული კონტინგენტი, არ დაუშვან მსმენელთა განთესვა და უზრუნველყონ მეცადინეობის გაცდენების ლიკვიდაცია.

ე) იმ ჯგუფებში, რომლებშიც მეცადინეობა დაგვიანებით დაიწყო, ჩაატარონ დამატებითი მეცადინეობა საპროგრამო მასალის ნორმალურად გავლის უზრუნველსაყოფად.

გ) დროგამოშვებით შეამოწმონ კურსებზე გავლილი მასალის მოცულობა და ამ მასალის შეთვისების ხარისხი, მიიღონ ზომები პრაქტიკული გათვალისწინებული მასალის საფუძვლიანად შეთვისებისთვის, ამასთან მტკიცედ დაიცვან მეცადინეობის დამტკიცებული ცხრილი.

ზ) ადგილობრივ ხელმძღვანელ ორგანოებში პერიოდულად დასვან საკითხი რუსული ენის კურსების მუშაობის სათანადოდ წარმართვისათვის საჭირო ღონისძიებათა გატარების შესახებ.

თ) გააძლიერონ ხელმძღვანელობა და დახმარება რუსული ენის კურსების მუშაობაზე და შესაფერისი ზომების მიღებით უზრუნველყონ - ამ კურსების შეუფერხებელი და ნაყოფიერი მუშაობა.

2. აფხაზეთის ასსრ განათლების სამინისტრომ სახალხო განათლების ქ. თბილისის, ქ. ჭიათურისა და ქ. რუსთავის საქალაქო, ზუგდიდის, ახალქალაქის, აბაშის, გურჯაანის, ჩხარის, საგარეჯოს, თიანეთის, ზემო და ქვემო სვანეთის, ჩოხატაურის, საჩხერის, შაიაკოვსკის, ცაგერის, ჭიათურის, შახარაძის, ახმეტის, მარნეულის, ცხაკაიას, გარდაბანის, ხაშურის, წულუკიძის, აღიგენისა, და ბოგდანოვკის რაიონულმა განყოფილებებმა უახლოეს დღეებში ჩამოაყალიბონ რუსული ენის კურსების ჯგუფები გეგმით გათვალისწინებული რაოდენობით და მსმენელთა დაგეგმილი კონტინენტი.

3. თბილისის საბჭოს აღმასკომის სახალხო განათლების განყოფილებამ:

ა) ყოველმხრივად გააძლიეროს ხელმძღვანელობა რუსული ენის კურსებზე და უმოკლეს ვადაში უზრუნველყოს ამ დარგში არსებულ ნაკლოვანებათა გამოსწორება და კურსების მუშაობის გაუმჯობესება.

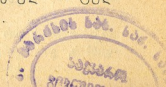
ბ) საქ. კ. პ. (ბ) თბილისის კომიტეტის წინაშე დასვას საკითხი ქ. თბილისის რაიონების ხელმძღვანელი ორგანიზაციების მხრით, რუსული ენის კურსებისადმი დახმარების შესახებ.

4. აღინიშნოს, რომ სახალხო განათლების ქ. ქ. ჭიათურისა და რუსთავის საქალაქო, ქ. თბილისის მოლოტოვის სახელობის, ხაშურის, დუშეთის, ზუგდიდის, დმანისის, მარნეულის, ჩხარის, გარდაბანისა და ბოგდანოვკის რაიონულმა განყოფილებებმა არ მიიღეს საჭირო ზომები იმისათვის, რომ დროულად ჩამოეყალიბებიათ წრეები გეგმით გათვალისწინებული რაოდენობით და უზრუნველყოთ მსმენელთა რეგულარული დასწრება მეცადინეობაზე.

5. უახლოეს ხანში კოლეგიის სხდომაზე მოსმენილ იქნეს საკითხი რუსული ენის კურსების მდგომარეობისა და მუშაობის შესახებ იმ რაიონებში, სადაც წრეები დაგვიანებით ან გეგმით გათვალისწინებულზე ნაკლები რაოდენობით იყო ჩამოყალიბებული ან კული იყო მეცადინეობაზე მსმენელთა დასწრება.

საქართველოს სსრ განათლების

მინისტრი ვ. კუპრაძე

1/2 0/19.

2-

პ/მგ. რედაქტორი მ. გურჯულაძე

შეფ. № 2149. ტირაჟი 2.000

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 3/XII-49. ანაწყოების ზომა 6X10. ქალაქის ზომა 60X84. ნაბეჭდ ფორმათა რაოდენობა 4.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული პოლიგრაფიულ მრეწველობის, გამომცემლობისა და წიგნით ვაჭრობის საქმეთა სამმართველოს სტამბა № 2. თბილისი, ფურცელაძის ქ. № 5.